

TURAI HÍRLAP

KÖZÉLETI HAVILAP

1996/ II. - 1996/ III.

Legyen ez az unnepegsorozat túlkapasoktól mentes,
gondolatokat ebresztő, méltóságteljes
"Balsors, akit régen tép.
Hozzá rá vig esztendőt,
M megbűnhötte már e nép.
A multat, s jövőndöt "

- mondom a Himnusz költőjével, de
talán a költő és Önök is megbö-
csajtyak, ha ezeket a sorokat,
mintegy kifejezve a magyar-
ság sorsaert érzett aggodal-
mamat így idezem. Meg-
bűnhötte már e nép a
multat, s jövőndöt?
Erre a kérdésre, kérem,
próbaljanak féleletet

adni azok a hiteles személyek, akik felkeresünkre
vallaltak előadásaikat erősítve hitünket és erkölcsi
tartásunkat. Unnepeljünk! Így lehet eredményes az év.
megújulhatunk lélekben, gyarapodhatunk tudásban és
hazaszeretben, egymás megismerésében és bölcses-
ségben, felismerve a Mécs László által
megfogalmazott igazságot:

"Mert minden föld magában senki-
föld itt.

De vérrel, veritékkel hazava
szentelődik.

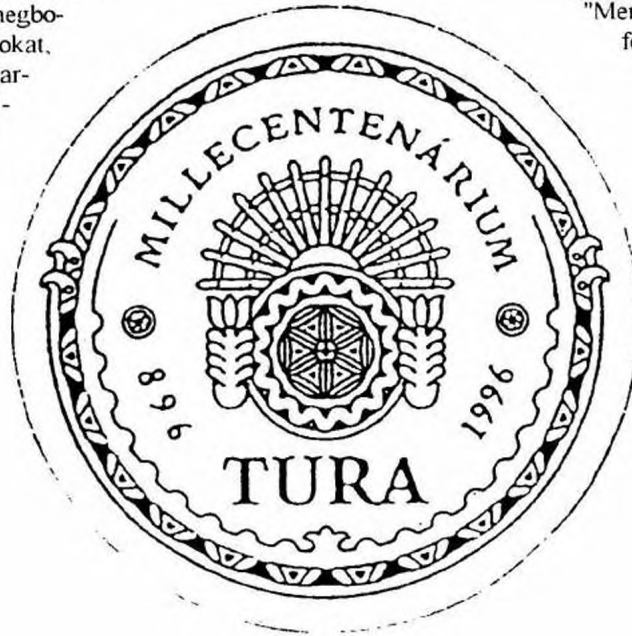
Ha megtelt szeretettel.

Dicsőség az anyáknak,

Kik szültek a veriték-
es vérhullató atyákat."

(Részlet

Tóth I. polgármester
millecententáriumi
évet megnyitó
ünnepi beszédéből)

Mire vigyáz a Vigyázó Kör?

4 - 5. oldal

FEKETE GYULA

a népfőiskolán 12-14. o.

ISTEN HÁZÁBAN

Beszélgetés Lukács András plébánosral 18-19. oldal

**Van még élet
a FÖLDÖN?!**

22. oldal

Tura új háziorvosa:

DR. HATALYÁK ISTVÁN

6. oldal

A FOTOSZAKKÖR SIKEREI

15-17. oldal

BÜCSÚ

20. oldal

DÓMÁTÓL

LEVELES

LÁDÁNKBÓL 25.

Tájékoztató a képviselő-testület 1996. január 11-i üléséről

1/ 1996. sz. határozat

Tura Nagyközség Önkormányzati Képviselő-testülete a szilárd hulladéklerakó létesítését - a DOPPSTADT Környezetvédelmi Kft. által javasolt - a Vácszentlászló - Tura közötti területen fogadja el.

1/ 1996. sz. rendelet

A képviselő-testület - az árak megállapításáról szóló - módosított - 1990. évi LXXXVII. törvényben kapott felhatalmazása alapján - a saját üzemeltetésű (Neszür kút) ivóvíz díja - a gazdasági számítás figyelembevételével az alábbi rendeletet alkotja: 1.§ (1) 1 m³- re vetített díj 99 Ft/ m³ + 12% ÁFA. (2) Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

Tájékoztató a képviselő-testület 1996. január 30-i üléséről

14/ 1996. sz. rendelet

A képviselő-testület a tulajdonában levő DIGITEL 2001 részvényeket (651 db egyévenként 14.500 Ft névértékű, mindösszesen 9.120.000 Ft névértékű) az önkormányzat közvetlen részesedésének biztosítása érdekében elcseréli a TELEHOLDING Kft tulajdonában levő DIGITEL 2002 részvényekre.

2/ 1996. sz. rendelet

Tura Nagyközség Önkormányzati Képviselő-testülete az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII tv. módosításáról szóló 1993. évi CIV. törvényben kapott felhatalmazása alapján a víz díjának hatósági ármegállapítása ügyében az alábbi rendeletet alkotja:

1.§ (1) 1996. március 1-től fogyasztóhelyenként - kéthavonta - az ivó- és szociális vizigények kielégítését szolgáló 6 m³ vízmennyiség díja 66 Ft/m³ + 12% ÁFA

(2) A 6 m³ (2 hó) fogyasztó vízmennyiségen felül a fogyasztott víz díja 92Ft/m³ + 12% ÁFA.

2.§ A kéttarifás vízdíjat a lakossági és közületi fogyasztóknál egységesen kell alkalmazni.

3.§ A rendelet 1996. március 1-én lép hatályba, ezzel egyidejűleg az 1/ 1995. sz. önkormányzati rendelet hatályát veszti.

15/ 1996. sz. határozat

Tura Nagyközség Önkormányzati Képviselő-testülete tiltakozik a Budapestről kivezető autópályák (M3, M5, M7) Pest megyei szakaszán történő úthasználati díj kormány általi bevezetése ellen.

Az úthasználati díj esetleges bevezetése esetén a megváltozott forgalomból adódó káros hatások ellensúlyozásának megtérítésére igényt tart.

Szükségesnek tartja az úthasználati díj bevezetése előtt a települést elkerülő gyűrű kiépítését.

Tura Nagyközség Önkormányzata megbízza Pest Megye Önkormányzatát az érdekegyeztetés koordinálásával, és egyúttal megbízza a polgármestert a szükséges intézkedések megtételére.

4/ 1996. sz. rendelet

A képviselő-testület az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. tv. módosításáról szóló 1993. évi CIV. törvényben kapott felhatalmazása alapján az alábbi rendeletet alkotja:

1.§ 1996. február 1-től a hálózati szennyvíz díja 50 Ft/m³.

2.§ A megállapított szennyvízdíjat a lakossági és közületi fogyasztóknál egységesen kell alkalmazni.

3.§ A díj az ÁFA-t is tartalmazza.

4.§ A rendelet 1996. február 1-én lép hatályba, ezzel egyidejűleg az 5/ 1995. sz. önkormányzati rendelet hatályát veszti.

20/ 1996. sz. határozat

A képviselő-testület az elmúlt évi támogatás összegének 2 hónapra eső részét átutalja a Turai Sportegyesület részére.

21/ 1996. sz. határozat

Tura Nagyközség Önkormányzati Képviselő-testülete hozzájárul a Nagykőrösi Egyesített Szociális Otthonban elhelyezett két turai lakos normatíván felüli finanszírozásához.

A normatíván felüli finanszírozás gondozottanként éves szinten 44.487 Ft.

**SEBÉSZETI-PROCTOLÓGIAI RENDELÉS
TURÁN A CSALÁDORVOSI RENDELŐBEN,
KEDDENKÉNT 16-18 ÓRÁIG!**

- INGYENES

VÉGBÉLRÁKSZÜRÉS!

**- ARANYÉRBETEGSÉG, VÉGBÉLBEPEDÉS
GYÓGYSZERES KEZELÉSE!
MAGÁNRENDELÉS KERETÉBEN
AMBULÁNS ARANYÉRMŰTÉTI**

Dr. Jánosi Gábor

Tel.: 06-30-439-317

POLGÁRMESTERI HIVATAL KÖZLEMÉNYEI

Figyelem!

Felhívjuk a temető látogatók és vállalkozók figyelmét, hogy a **temető területén** történő bármely **munkák elkezdését be kell jelenteni** a PH Műszaki Ellátó Szervezetének vagy a **temető gondnokának**.

A temető gondnoka:

Sallai József (MESZ-dolgozó)

Lakcíme: Tura, Vácszentlászlói út 39.

Értesítés!

Értesítjük a lakosságot, hogy a
közterületen levő fák

GALLYAZÁSÁT

1996. április 1-től az időjárás függvényében folyamatosan végezzük.

A munkafolyamat során általunk csak azok a fák kerülnek gallyazásra, melyek a nagy- és kifeszültségű villamoshálózat, telefonhálózat légkábeleibe belelőgnak, veszélyeztetik azok rendeltetésszerű használatát.

A gallyazás során kisebb-nagyobb áramkimaradás várható!

Szíves türelmüket és megértésüket köszönjük!

A településünk rendezettsége és tisztántartása érdekében kérjük, végezzék el azon közterületen lévő fák elszáradt és nem megfelelően nőtt ágainak gallyazását, amelyek ugyan nem veszélyeztetik a nagy- és kifeszültségű villamos- valamint telefonhálózatot, de az utca képében nagy szerepet töltenek be.

Segítő közreműködésüket előre is köszönjük!

Értesítés!

Értesítjük a Tisztelt Lakosságot, hogy az **1995-ben szennyvízcsatornára befizetett**

közműfejlesztési hozzájárulás után a 15 %-os támogatás kifizetése:

1996. április 10-30-ig, naponta 9-12 óráig a PH Pénzügyi Csoportjánál.

Tájékoztató

A gazdasági stabilizációt szolgáló egyes törvénymódosításokról szóló 1995. évi XLVIII. tv. rendelkezései szerint a

munkanélküliek jövedelempótló támogatása

1996. szeptember 30-át követően csak annak folyósítható tovább, aki

1995. július 1. és szeptember 30. között legalább 90 nap munkaviszonnyal rendelkezik.

Fentiek azokra a jövedelempótló támogatásban részesülő személyekre vonatkoznak, akik 1995. július 1. napja előtt már fenti támogatásban részesültek.

Tájékoztató

Tájékoztatjuk a lakosságot, hogy a **súlyos mozgáskorlátozott személyeket megillető közlekedési kedvezmények iránti kérelmeket** **1996. április 30-ig lehet előterjeszteni** a Polgármesteri Hivatal 1-es irodájában.

Minden súlyosan mozgáskorlátozott személynek **új szakvéleményt kell beszereznie**, mert az 1996. január 1-ét megelőzően kiállított I. és II. fokú szakvélemények 1996-tól közlekedési kedvezmény iránti kérelemhez nem használhatók. **A szakvéleményt a háziorvos állítja ki.**

A súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési kedvezményeire vonatkozó bővebb felvilágosítás a földszinti 1-es irodában kapható.

**A FŐÉPÍTÉSZ FOGADÓNAPJAI:
VÁLTOZNAK!**

Az Önkormányzati Képviselő-testület első évének értékelése

(Az 1995. 12. 07-i elemzés
átdolgozott változata)

Az Önkormányzati Képviselő-testület 14 tagja közül 12 egyesületünk támogatásával került megválasztásra. Az 1994. december 11-i választások előtt a lakosság megkapta a Vigyázó Kör választási programját és a támogatott jelöltek névsorát. Ezért a választási eredményt úgy tekintjük, hogy a választópolgárok az egyesület által támogatott jelölteket és a Vigyázó Kör választási programját is elfogadták. De facto: a Vigyázó Körre szavaztak! Ebből következik, hogy az egyesületnek joga és kötelessége értékelni az önkormányzati Képviselő-testület munkáját.

Az 1994. december 11-én megválasztott testület elődeinél jóval több előnnyel kezdhetette meg tevékenységét.

Előnyök:

- Kialakult az önkormányzati struktúra, elfogadott SZMSZ.
- Tisztázott volt a község gazdasági helyzete.
- Az alapvető infrastrukturális beruházások elkezdődtek, részben megvalósultak.
- Jól ismert tervekkel kell megvalósítaniuk illetve továbbgondolniuk.
- Jól kidolgozott és elfogadott választási program alapján tevékenykedhetnek.
- Az előző képviselő-testület tagjainak a felét újraválasztották.
- Tapasztalt polgármester, alpolgármester.
- Felkészült hivatali apparátus.

Hátrányok:

- A "szakértő" kormány tevékenységéből következő gazdasági és jogi bizonytalanság.
- Az előző 4-5 évben rendkívül megnöttek a lakossági elvárások.

A leírtakból egyértelmű, hogy bár a gazdasági helyzet nehéz, megvan a lehetősége a szakszerű, átgondolt, körültekintően előkészített döntések meghozatalának.

Az önkorm. határozatok és rendeletek elemzése:

Az 1994. december 11-től 1995. október 31-ig hozott határozatok száma: 160 db, melyből

- tájékoztató, beszámoló, jelentés elfogadása: 22 db
- szociális segély, támogatás, kölcsön, stb.: 32 db
- fellegbezés: 13 db
- telekügy, lakás, bérlemény, vevőjelölés: 21 db
- pályázat, megbízás: 12 db
- előző határozat módosítása: 4 db

A felsorolt témákra jutott a határozatok 70 %-a. A maradék 30 % igazgatási, oktatási, kulturális jellegű, valamint belső szervezéssel, kisajátítással, hosszabbtávú elképzelés megfogalmazásával, beruházásokkal illetve egyébbel foglalkozó határozat.

Az időszak alatt 25 rendeletet alkotott a testület. A rendeletek közel fele módosítás, 5 db pedig az önkormányzat pénzügyeivel foglalkozik. A legváratlanabb rendelet-módosítás: "Turáért Emlékérem" adható Tura közellátásáért.

A döntések közül a legvitathatóbbak:

- Az írásbeli jegyzői ígéret ellenére tankönyvtámogatás helyett segély. (89/95)
- Az előző évekhez képest kevés támogatás a gyermek-táborozáshoz. (82/95)
- Az utcanevéről hozott döntések. (28 és 72/95)
- A Tabán úti iskola ügye. (111/95)
- A költségvetésben a Polgármesteri Hivatal 1995-re közel 60%-kal több bérkeretet kapott, mint az előző évben. (7/95 számú rendelet)
- A városi cím erőltetése a mezővárosi cím rovására, annak távlati célként való feladásával. (61/95)
- A Hévízi úti telek ügyében vitatható döntés és kétszeri visszavonása. (110, 141 és 148/95)
- A vasútnál levő földek melletti út ügye. (164/95)
- stb.

A döntések megfogalmazásában több esetben **ellentmondás található, nem egyértelmű a határozat.** Úgy tűnik, hogy a képviselő-testület tagjainak többsége gyakran **nem a problémák átfogó megoldására törekszik, hanem részletkérdések megvitatásával foglalkozik.**

Az elismerést érdemlő határozatok:

- az elektromos és gázhálózat önkormányzati tulajdonba vételének kezdeményezése (47 és 48/95);
- a közműfejlesztési hozzájárulások tisztázása (78/95);
- gyalogjárda terve a Táncsics Mihály úton (116/95);
- a beépítési kötelezettséggel kapcsolatos hat. (151/95);
- stb.

A jelenlegi legnagyobb beruházás a szennyvízcsatorna építése, amely nem mindig zökkenőmentes. **Nem egyértelműek a hatáskörök illetve, hogy kik az illetékesek.** A vállalkozók? A GA-TU elnöke? Az alpolgármester? A polgármester?

Nagy csend van az előző testület által szorgalmazott, a Választási Program által is megfogalmazott beruházások előkészítéséről (tornaterem, új iskola épülete, melegvíz hasznosítása, stb.). A jelenleg folyó többi beruházás (nagybani vásártér melletti épület, utak építése, stb.) felügyeletét a Műszaki Csoport el tudja látni.

A képviselők egy részénél szemléletváltásra van szükség. Elvárható a nagyobb nyíltság és nyitottság a lakosság, a szavazópolgárok felé. A gyakran jelentkező fogalomzavar oka a különböző szintű jogszabályok pontatlan ismerete, olykor figyelmen kívül hagyása.

Nagyobb gondot kell fordítani a határozatok szakszerű megfogalmazására, illetve a testület üléseiről (pl. a Turai Hírlapban) megjelenő hivatalos tájékoztatók pontos szövegezésére. A pontatlan tudósítások felesleges feszültséget gerjeszhetnek, félreinformálják a lakosságot és végső soron hozzájárulnak a képviselő-testület tekintélyvesztéséhez. A Turai Hírlapban megjelent tudósítások - tudomásunk szerint - tartalmazzák az ülések lényegét. Ugyanakkor tartalmaznak időnként olyan utalásokat, amelyek a képviselő-testület döntésének szellemével és betűjével nem egyeznek meg.

Érthetetlen a Turai Hírlap "magárahagyása". Indokolt lenne a lapot kiemelten támogatni, a szerkesztői munkát segíteni.

Az önkormányzat reagálása a kívülről jött kezdeményezésekre igen lassú. Pl.:

- A veszélyeztetett gyerekekkel foglalkozó tanácskozásra szóló felhívást március végén küldte el az Iskolaszék, a pozitív válasz augusztus végén érkezett.

- A környezetvédelmi program kidolgozására vonatkozó egyesületi javaslatra eddig csak szóban érkezett válasz: "foglalkozunk vele".

- Millicentenáriummal kapcsolatos első írásbeli javaslatunk áprilisban készült, a második májusban, harmadik júniusban. Az önkormányzat június 22-én döntött a program elkészítéséről, de csak szeptember 22-én kapták meg a megbízásukat a bizottság tagjai. A koncepció lényegében a Vigyázó Kör szűkített anyaga, de sok új javaslat is beépítésre került a programba.

(Megjegyzendő: A Millicentenáriumi Szervező Bizottság programtervezetét november 29-én a képviselő-testület elfogadta. A bizottság tagjainak álláspontja szerint ezt a lehetőséget a lehető legjobban ki kell használni községünk és az országunk hasznára. Ezért vállalták el többet is, hogy koordinálják községünk jó szándékú törekvéseit. Remélve, hogy most már lesz önkormányzati segítség is.)

A Választási Program és a képviselő-testület eddigi tevékenységének összehasonlításánál is elmondható az, ami a törvényekkel kapcsolatban: a megnyilvánulásokból az derül ki, hogy egyes képviselők nem ismerik azt elvárható szinten. Összességében: **a jelenlegi testületi tagok egy része a vártnál kisebb körültekintéssel végzi feladatát.** Bizunk benne, hogy a testület az elmúlt egy év tevékenysége alapján átértékeli szerepét, feladatát és viszonyát a választási programhoz.

A leírtakat a határozatokból, rendeletekből, szóbeli és a Turai Hírlapban megjelent tájékoztatókból ismerjük. Az 1995. február 11-én kiadott szórólapon megígértük a lakosságnak, hogy figyelemmel kísérjük és értékeljük a képviselő-testület munkáját, állásfoglalásunkat nyilvánosságra hozzuk. Ezt most megtettük! Egyesületünk "színeiben" induló képviselőinknek pedig megígértük, hogy munkájukat segíteni fogjuk. Meggyőződésünk, **hogy segíteni, igazából kritikai jellegű észrevételeinkkel tudunk.** Bírálataink megfogalmazásával szeretnénk ösztönözni az önkormányzati munka szakszerűségét és hatékonyságát, településünk valamennyi polgára javára. A fentebb vázolt észrevételek szem előtt tartásával, azok szellemében továbbra is támogatjuk Tura Nagyközség Önkormányzati Képviselő-testületének munkáját, s erre kérjük a lakosságot is!

T u r a, 1996. február 01.

Vigyázó Kör
(Egyesület Turáért)
elnöksége

KSH Budapesti és Pest Megyei Igazgatósága

Tisztelt Jegyző Úr!

A Központi Statisztikai Hivatal a népesség személyi, családi és lakásviszonyairól részleges, a kiskereskedelmi és szálláshelyi egységekről és az egységeket üzemeltető vállalkozásokról teljes körű összeírást hajt végre. A népesség személyi, családi és lakásviszonyainak összeírása (továbbiakban mikro-cenzus) az 1995. évi LXXXVI. törvény, a kiskeresk. és szálláshelyi összeírás a 138/1995. (XI. 22.) Korm.rend. alapján kötelező. Az adatfelvételeket a KSH Bp.-i és Pest Megyei Igazgatósága szervezi és irányítja. Az adatfelvétel személyes kikérdezéssel történik. Az összeírásokat erre a célra kiképzett számlálóbiztosok hajtják végre, munkájukat felülvizsgálók ellenőrzik. A számlálóbiztosok és a felülvizsgálók ezalatt hivatalos személynek minősülnek, amelyet névre szóló, a KSH Bp.-i és Pest Megyei Igazg. pecsétjével ellátott igazolvány tanúsít. A kérdésekre adott válaszokat a Hivatal minden esetben teljesen bizalmasan, a vonatkozó törvények előírásainak megfelelően kezeli, és csak statisztikai célokra használja fel. A kérdőívekbe, a feldolgozás alatt álló adatokba illetéktelen személyek, intézmények nem tekinthetnek be, az összesített adatok pedig már nem alkalmasak egyedi azonosításra. Senkinek nem kell tartania attól, hogy személyére, vállalkozására, lakására vonatkozó adatok illetéktelenek tudomására jutnak.

1. Mikro-cenzus: A mikro-cenzus végrehajtása 1996. ápr. 1-21. között történik. A mikro-cenzus célja, hogy pontos képet adjon a legutóbbi - 1990. évi - teljes körű népszámlálás óta a társadalomban és a gazdasági életben végbement változásokról, az átalakulási folyamat legfontosabb adatairól és tendenciáiról. A település címeiből az összeírásra kijelöltek matematikai módszerrel, véletlenszerűen választottuk ki. A mikro-cenzus törvényben felsorolt témaköreibe tartozó adatokat két kérdőív (Lakáskérdőív, Személyi kérdőív) kitöltésével írják össze számlálóbiztosaink. A kijelölt címek egy részén a mikro-cenzussal egyidejűleg kiegészítő felvételekre is sor kerül, amelyek a lakosság jövedelmi viszonyait, anyagi helyzetét vagy utazási szokásait mérik fel. A kiegészítő adatgyűjtések közül egy lakásban mindig csak az egyikre kerülhet sor, és ezekre a válaszadás önkéntes. Igazgatóságunkon a mikro-cenzus összeírás megyei felelőse: Péterffy Ivánné (185-3420)

2. Kiskereskedelmi és szálláshelyi összeírás: A kiskeresk. és szálláshelyi egységek és az egységeket működtető vállalkozások összeírása két lépcsőben történik. Első lépcsőben 1996. május 2 - 1996. június 28. között a hálózati egységek összeírására kerül sor. Második lépcsőben 1996. szept. 6 - 1996. okt. 15. között a vállalkozásokat írjuk össze. A felvétel kiterjed valamennyi kiskeresk. és szálláshelyi egységre, amely állandó jelleggel épült épületben működik és döntő többségében lakosság részére történő értékesítést folytat. A felvétel nem terjed ki a piacokra, alkalmi vásárookra, alkalmi utcai árusokra, illegális árusítást folytató személyekre, a kihelyezett, ill. mozgó árusítóhelyekre, a nagybani árusítással foglalkozó lerakatokra, telepekre, a fizető-vendéglátóhelyekre, a csak melegítő-konyhával rendelkező munkahelyi, iskolai éttermekre. A kérdőívek feldolgozásának eredményeként egy kerületi szintű kiskereskedelmi üzleti regisztert tudunk felállítani. Karbantartásához (a változások nyomonkövetéséhez), mely úgy gondoljuk közös érdekünk, szeretnénk az Önök együttműködését kérni. A KSH a kerületi regiszter adatainak átadásával és egy-egy számítástechnikai program kidolgozásával venne részt a közös munkában. Igazgatóságunkon a kiskeresk. és szálláshelyi összeírás megyei felelőse: Kocsis Istvánné főosztályvez. (161-0801), helyettese: Fertőszöginé Béres Anikó (161-0859). Kérjük tájékoztatónk szíves tudomásul vételét.

Kovács Tibor - főigazgató

Tisztelt Polgártársak!

A nehezedő gazdasági helyzet egyre jobban sújtja lakosságunkat és az önkormányzatot is. Megítélésünk szerint a szociális gondoskodást nem a segélyek címén kifizetett összegek növelésével kell, - mert nem is lehet - fokozni, hanem az emberek egészségügyi alapellátásának magasabb színvonalú megszervezésével. Ezen törekvésünk tükröződik 1990 óta az egészségügyi ellátásra fordított anyagi áldozatunkban is. Létrehoztuk a központi ügyeletet, hogy mindig biztos helyen lehessen elérni az ügyeletet orvost, vagy szakápolót. 1996. február 1-től megszerveztük a IV. háziiorvosi szolgálatot, hogy háziorvosaink a törvényi előírással öszhangban mintegy 1500 felnőtt lakosról gondoskodhassanak.

A háziorvosok egyenletesebb leterhelése érdekében a község területét **négy** körzetre osztottuk, így biztosítva lakosaink kívánt és elvárható orvosi ellátását. Ezért kérjük, hogy lehetőleg minden család igyekezzen a területileg illetékes háziorvoshoz bejelentkezni. Természetesen a szabad orvosválasztást az önkormányzat tiszteletben tartja, és ezt elvárja a háziorvosoktól is.

A törvény értelmében évente egyszer mindenki szabadon választhat háziorvost. Ezt a szabad választást nem akadályozhatja az orvos sem. (Sem megfélemlítéssel, sem "ráhatással" nincs joga ehhez.)

Az átjelentkezések egyszerűsítése érdekében az újonnan választott orvosnál nyilatkozni kell az orvosválasztásról, aláírni az "adatátkérdő" ívet, ezzel az átjelentkezés megtörtént.

A területi elosztás segítheti lakosainkat a kisebb várakozási idővesztéshez, orvosainkat a magasabb szakmai ellátás megszervezéséhez.

Az orvos-beteg kapcsolat mindig nagyfokú bizalomra épül, ezért sem a beteget, sem az orvost a pillanatnyi érdek nem vezérelheti eme kapcsolat kialakításában. Bízom abban, hogy lakosságunk megérti és elfogadja törekvéseinket, az átjelentkezések zökkenőmentesen történhetnek.

T u r a, 1996. április 2.

Tóth István polgármester

I. sz. körzet háziorvosa	II. sz. körzet háziorvosa	III. sz. körzet háziorv.	IV. sz. körzet háziorvosa
dr. Duliskovich Tibor	Borsósné dr. Vészi Zsuzsanna	dr. Baka Gyula	dr. Hatalyák István
Rákóczi	Szent István	Kossuth Lajos	Régi vásártér
Galgahévízi	Galga	Gábor Áron	Park
Magdolna	Gyár	Déliab	Munkácsy
Elnök	Éva	Arany János	Sport
Tó köz	Patak	Iskola	Mártírok
Lehel	Madách	Liszt Ferenc	Szövetség
Gyóni Géza	Temető	Jókai	Aradi Vértanúk
Puskin	Vasút	Báthori	Tűzér
Bacsó Béla	Nyárfa	Vörösmarty	Hősök
Damjanich	Árpád	Akác	Erdész
Nefelejcs	41-es Őrház	Tavas	Déliab (felső része)
Rózsa	42-es Őrház	Rajkó	Hajnal
Tövis	MÁV-Állomás	Tárogató	Fráter L.
Szölő	Alkotmány	Cinka Panna	Dankó Pista
Ady Endre	Verseny	Alsóerdősor	Radics Béla
Füzfa	Honvéd	Thököly	Határ
Hőforrás	Bem József	Szabadság	Zsámboki
Béke	Bajcsy-Zs.		Holló köz
Szele Andor	Szegfű		Bocskai
Széchenyi	Ibolya		
József Attila	Dobó		
Bartók Béla	Mária		
Toldi	Hatvani		
Táncsics Mihály	Galábos		
Vácszentlászlói	Szent János sor		
Radnóti	Petőfi tér		
Neszür	Templom köz		
Móricz Zs	Bartók tér		
Kenderföld	Tabán		
Kaszinó tér	Köztársaság		
Jászfénysz. tanya	Katona		
Dózsa György			

Tura új háziorvosa: **DR. HATYÁK ISTVÁN**

Dr. Hatályák István 1996. február 2-án kezdte meg Turán háziorvosi praxisát a IV. körzetben. Mivel nem turai születésű, s lakóhelye sem Tura, így a falubeliek eddig még kevésbé ismerhetik.

Annak reményében, hogy emberként, s persze szakemberként is többet megtudjunk Önről, kértem fel egy rövid bemutatkozó beszélgetésre, melyre köszönöm, hogy vállalkozott. Kérem, mondjon néhány mondatot lakóhelyéről, orvosi szakterületéről, korábbi praxisairól!

- Világéletemben Heves megyei voltam, de mindig haladtam egy kicsit nyugatabbra. Egerben születtem, de kisgyermekkorom óta Hatvanban lakom. Általános iskolámat és a gimnáziumot is ott végeztem. Az általános orvosi diplomát a debreceni Orvostudományi Egyetemen szereztem, és azután mentem Hatvanba dolgozni. 1980 óta a hatvani kórház belgyógyászati osztályán dolgozom. A folyamatos belgyógyászati munka mellett én láttam el a város sportorvosi teendőit kb. három évig. Ezekkel párhuzamosan még én voltam az osztályos orvos a közgyógyászati osztályon is. 1985-ben lezakvizsgáztam belgyógyászatból. Akkor vásárolt a kórház egy ultrahangkészüléket. A kezeléséhez és az azzal végzett vizsgálatokhoz szükséges ismereteket

megtanultam, s így tudunk bevezetni egy új vizsgálmódszert a kórházban. Azóta ezt is csináltam a belosztályos munkám mellett. '91-től az igazgató úrtól kaptam egy kinevezést, miszerint egy önálló ultrahang laboratórium kezdte meg működését, és annak a vezetője én voltam. Később kettő, majd három radiológus kolléga dolgozott velem együtt. Az ultrahangban igyekeztem minden testrésze, szervrésze vonatkozó vizsgálatot megtanulni, megcsinálni. Különböző beavatkozásokat lehet végezni ultrahang ellenőrzés és ultrahang vezérlés mellett. Meg lehet szűrni, le lehet vinni testüregei folyadékokat, hasból tályogot le lehet bocsátani, stb. A másik fontos része a diagnosztikában pedig, hogy mintavételre is alkalmas a gyors diagnózis elkészítéséhez. Így tüszúrüssal egész messziről (májból, hasnyálmirigyből, stb.) is lehet mintát venni. Mindenféle nagyobb veszély nélkül. Természetesen véltottan 1-2-3 cm-es göböl is.

- Mind a mai napig dolgozik ezeken a munkaterületeken a hatvani kórházban?

- Majdnem. '91 óta van egy magánrendeléseim Hatvanban. Egy magánrendelő, amelyben a kórház ultrahang gépét bérelem. Tehát ott belgyógyászati és ultrahang vizsgálatokat meg tudok csinálni. Az osztálytól elszakadtam tehát, de a kórháztól nem. A kórház vezetése megkért, hogy azokat a vizsgálatokat, beavatkozásokat, melyeket más meg nem tud elvégezni, segítsék megcsinálni. Ezért heti egy alkalommal délelőtt benn vagyok a hatvani kórházban.

- Itt, azt hiszem, megemlíthetjük a turai rendelési idejét is.

- Feltétlenül. Szerdán délután 14-18 óráig, a többi hétköznapon pedig délelőtt 8-12 óráig tart a rendelés.

- Még nem beszélünk arról, hogy miért esett Turára a választása. Mi volt az oka hogy a helyi önkormányzat által kiírt pályázatra Ön is jelentkezett? Volt esetleg valami kötődése? Ismerte Tura betegellátottságát?

- A hatvani kórházból sok turai beteget ismertem, ill. a magánorvosi rendelésről is. A fő motivum, amely idehozott, hogy végre egy olyan munkalehetőség nyílt, amely során az egész emberrel foglalkozhatom. Klasszikus medicus szerettem volna lenni mindig. (Így éreztem a belgyógyászat áll ehhez a legközelebb.) Így tehát egy orvosi pályám kezdetén megfogalmazódott régi vágyam teljesülhetet. Ugyanis folyamatosan kerestem a lehetőséget az emberrel való még teljesebb foglalkozásra.

Bennem volt ugyanakkor a váltás igénye is. Egy olyan helyem megváltoztatni, kiszélesíteni munkámat, ahol még nagyon sok lehetőség nincs kiaknáva. Ezt nyújtotta nekem Tura.

- Ezek szerint tervei vannak bőven. De bizonyára informálódott már arról, hogy a helyi önkormányzat is - hasonlóképpen gondolkodva - bizonyos fejlesztéseket, szakorvosi rendelések megvalósítását elengedhetetlennek tartja. A saját tervei mellett beszélne arról, hogy ön milyen kezelések megvalósítását tartja szükségesnek.

- Tulajdonképpen az én elképzelésem egyfajta komplex ellátás, melyet a falu is akar. Az alapellátást részfoglalkozásban is el lehet végezni, ezért minél több szakorvos bevonására van szükség, természetesen a helyi igényektől függően. A cél azonban az, hogy a turai betegnek minél kevesebbet kelljen utazni ezeknek a szolgáltatásoknak a biztosításáért. A jelenlegi elég minimális felszereltség mellett, szinte átlomnak tűnik egy hővitett labor, egy ultrahangos vizsgáló megvalósítása saját ill. önkormányzati pénzből. Terveim között szerepel egy komplex felszereltségű ügyeleti kocsis beszerzése, amely felszereltebb, mint egy mentőkocsi.

Ma már a hagyományos szakorvosi rendeléseknek nincs létjogosultsága, mert nincs meg a finanszírozási háttere. Napi nyolc órában, helyben semmiféle szakorvosi rendelésre nincs szükség. Közös praxis, i.e. csoportpraxis vállalkozásban való létrehozása a cél különböző szakorvosokkal, s ezáltal megoldható lenne a részidős szakorvosi ellátás. Nem is beszélve arról, hogy ez a TB-nél is nagyobb támogatottságot élvez, s az önkormányzatokat kevésbé terheli. A háziápolás megvalósítása is elengedhetetlen, melyhez azonban asszisztenciára is szükség van. Ez főként akkor válik fontossá, ha a kormány beváltja azt az ígérteit, hogy megszünteti 10.000 kórházi ágyat.

Mikor idekerültem úgy éreztem, hogy az önkormányzatnak van koncepciója az orvosi ellátás vezetésére, az egészségügy fejlesztésére, ami másutt nem jellemző. Ezért is merem váltani és idejönni. Az önkormányzat tettekkel is megmutatta, hogy ezt az ügyet fontosnak tartja. Biztos vagyok benne, hogy a falu javát akarja. Én is azt akarom, s csináljuk együtt!

- Jelenleg hány turai beteget lát el?

- Az első hónapot 180-200 fős praxissal zártam. A szabad orvosválasztás elve alapján „üres” orvosi rendelőbe jöttem ide, tehát a IV. körzet felvállalása nem azt jelentette, hogy beteget is csatoltak hozzá. A hivataltól kaptam ígéretet, hogy a lakosságot tájékoztatják létezéséről. Tehát az a segítség, melyet a hivataltól várok: az információ eljuttatása. Ettől remélem az előbb említett szám növekedését.

- Úgy érzem azzal tudná leginkább elnyerni az emberek bizalmát, ha megfogalmazná gondolatait az orvos-beteg kapcsolat milyenségéről, fontosságáról. Talán az olvasók is erre kíváncsiak a leginkább.

- Nagyon fontos a beteg bizalma a diagnózis helyes és pontos felállításához. Nem szabad, hogy az idő behatárolja, korlátozza a vizsgálatot. A kórházi rohanás, „daráló” helyett ezért választottam inkább az emberi kapcsolatokat. Remélem, hogy azt tudom majd nyújtani a betegeknek, az egyes embernek, amire szüksége van.

- Ehhez kívánok sok erőt, türelmet, s természetesen egészséget!

Seres Tünde

**Tüdőbeteg gondozó Intézet
A S Z Ó D**

TUBERKULÓZIS VILÁGNAP 1996. MÁRCIUS 24.

Tisztelt Polgármester Úr!

Az Országos Korányi TBC és Pulm. Intézet által küldött körlevél alapján keressük meg Önöket kérésünkkel.

A "Tuberkulózis Világnap" aktualitását a világszerte romló tuberkulózis helyzet és a hazai TBC - járvány kedvezőtlen alakulása adja. A WHO szakembereivel egyetértve ezt a helyzetet fenyegetőnek tartjuk, kötelességünknek tartjuk, kötelességünknek érezzük felhívni erre a közvélemény figyelmét és minél szélesebb körben ismertetni a társadalom feladatait a TBC-járvány megelőzésében.

Kérjük Önöket, hogy a község város-ban szíveskedjenek közzé tenni a mellékelt háttéranyagot. Amennyiben mód és lehetőség van rá újságban, vagy szórólap formájában elhelyezni, hogy minél többen elolvashassák. Sajnos a területünk 11 község, 1 város lakosai egyre kevesebb számban jelennek meg a tudósziúresen. Adataink szerint a szűrésre kötelezettek száma 30.050 fő. A szűrésen megjelentek száma 1995. évben 15.814 fő. Ez minden évben csökken. Az Aszódi Tüdőgondozó Intézet TBC-s helyzete jelenleg jónak mondható, de a tüdődaganatok és egyéb tüdőbetegségek száma erősen növekszik. Ezért is fontos a Tudósziúresen való részvétel. Gondozónk minden támogatást megad, hogy TBC-s helyzetünk ne romoljon. Fontos feladatunknak tartjuk a TBC-t megelőző tevékenységet, az egészségügyi felvilágosítást, ami az egészségmegőrző feladatot szolgálja. Ezután sem kérünk orvosi beutalót betegektől. Gondozónkat beutaló nélkül is felkereshetik, akik szeretnének hozzánk eljönni. Intézetünket az elmúlt évben 14.751 beteg kereste fel. Reméljük, hogy továbbra is bizalommal fordulnak hozzánk betegeink. Bízunk benne, hogy értékes közreműködésükkel jelentősen hozzá fognak járulni a "Tuberkulózis Világnap" sikeréhez. Köszönettel:

Dr. Mné. Dr. Makay Jolán Int. Vezető Főorvos és munkatársai

TUBERKULÓZIS - AZ EZREDVÉG KIHÍVÁSA
/Robert Koch 1882. március 24-én tartott előadásában ismertette a tbc kórokozójának felfedezését./

Több mint 110 évvel a tbc kórokozójának felfedezése után, a XX. század végén a tuberkulózis szerte a világon több áldozatot szed, mint valaha. A világ népességének egyharmada /kb. 1,7 milliárd ember/ átesett tbc-s fertőzésen. Közülük évente 8 millióan megbetegszenek és csaknem 3 millióan meghalnak tbc-ben. A legsúlyosabb a helyzet a fejlődő világban, de a járvány azokat az országokat sem kíméli, ahol fejlett egészségügyi ellátás van.

A tuberkulózis elleni küzdelmet a második világháború utáni magyar egészségügy sikertörténeteként tartják számon. Az 1950-es évek elején évente 30-35 ezer tbc-s megbetegedés volt, közöttük 5000 fölött volt a gyermekek száma. Igen magas volt a halálozás. A helyzet 1990-re gyökeresen megváltozott. Ebben az évben 3658 megbetegedés volt /közöttük csupán 10 gyermek! / és tbc-ben egyetlen gyermek sem halt meg. Ez a látványos javulás elsősorban az 1950-es években bevezetett és következetesen folytatott tbc elleni programnak volt köszönhető, a tüdőgondozói hálózat kiépítése, kórházi ágyak létesítése, az újszülöttek és gyermekek BCG oltása, a kötelező évenkénti tudósziúres, a gyógyszerek ingyenes biztosítása /erre az időre esik a tbc elleni hatásos gyógyszerek felfedezése/. Az első figyelmeztető jel az volt, amikor az USA-ban 1985-ben a járvány kedvező alakulása megfordult. A következő években máshol is hasonló jelenséget tapasztaltak és 1991 óta nálunk is évről-évre többen betegednek meg tbc-ben /1995-ben 4338 beteg/. További kedvezőtlen körülmény, hogy a betegek többsége súlyos állapotban kerül felismerésre és szaporodnak azok a betegek, akik olyan baktériumokat szórak szét környezetükben, amelyekre a gyógyszerek hatástalanok.

Az említett kedvezőtlen jelenségeket elsősorban az okozza, hogy az emberek többsége nem fordít kellő figyelmet egészsége megőrzésére, ezen belül a tuberkulózist nem tekintik reális veszélynek. Évről-évre kevesebben vesznek részt a tudósziúresen, az ismételt felszólításokat zaklatásnak, "személyiségi jogai" megsértésének tekintik. Tünetek esetén sem fordulnak orvoshoz. Ennek következtében hosszú hetekkel, hónapokkal késik a betegség felismerése és ezalatt nemcsak a beteg ember állapota romlik, hanem környezetét /családtagjait, barátait, munkatársait/ megfertőzi, terjeszti a betegséget. A tuberkulózis sajátossága, hogy a teljes gyógyuláshoz hosszú, több hónapos kezelésre van szükség. A fertőzőképesség megszűnése után a kórházból hazaengedett betegek közül sokan nem szedik rendszeresen gyógyszerüket, elhanyagolják az

ellenőrzést. Emiatt a betegség kiújulhat, a beteg ismét fertőzővé válhat és megjelenhetnek a már említett, gyógyszereknek ellenálló kórokozók.

A késve felfedezett és a visszaeső betegek egyre több embert fertőznek meg, a több fertőzöttből több lesz a beteg és ezt a lavinát nem könnyű megállítani. Mindebben szerepet játszik az anyagi - szociális helyzet romlása is: a létbizonytalanság, a munkanélküliség, hajléktalanság, az alkohol és a cigaretta mint elterjedt "válságkezelő" módszerek. Így érthető, hogy a tuberkulózis elsősorban a társadalom perifériájára szorult embereket veszélyezteti, de nem csak őket. A tbc fertőző betegség és gyakorlatilag senki sem érezheti "védelemnek" magát.

Van-e megoldás, vissza lehet-e fordítani a tbc járvány kedvezőtlen alakulását? A korábban bevált és sikeresnek bizonyult eljárásokat igyekszünk a megváltozott helyzethez alakítani. Újjászerveztük a tbc-s betegek nyilvántartását, hogy még pontosabban azonosíthassuk azokat, akik leginkább veszélyeztetettek. Egyénileg figyelemmel kísérjük a kezelési menetét, hogy időben közbelépessünk, ha szükséges. Kezdeményezésünkre a fővárosban a hajléktalan tbc-s betegek részére átmeneti otthon nyílt meg, hogy gyógykezelésük idejére biztosítva legyen ellátásuk, megfigyelésük. Hasonló intézményekre vidéken is szükség van. Nagyobb mértékben be kívánjuk vonni a háziorvosokat a tbc-s betegek kezelésébe. Fokozni kívánjuk az ismeretlen betegek felkutatását.

Tisztában vagyunk azzal, hogy a sikerhez az orvosi és a laikus társadalom összefogására, közreműködésére van szükség. A sajtó munkatársaitól azt kérjük, hogy legyenek ebben segítségünkre. Használják fel ezt az alkalmat, hogy a tuberkulózis helyzet romlását és az ebből eredő fenyegetést ismertessék a közvéleménnyel. Mi azt szeretnénk, ha az emberek tudnák: a tudósziúressel saját és legközelebbi hozzátartozóik, szeretteik egészségét és munkaképességét tudják megvédeni. Nem attól kell félni, hogy a szűrésen felfedezik a betegséget /mert akkor meg lehet gyógyítani/, hanem attól, hogy nem fedezik fel. A tébécés beteg addig jelent veszélyt a környezetére, amíg nem szed gyógyszert, mert a hatásos gyógyszerek igen rövid idő /néhány hét/ alatt megszüntetik a fertőzőképességet.

Minden lehetőséget megvann, hogy ismét kedvező irányba fordítsuk a járványt. Mi igyekeznünk fogunk ezért mindent megtenni. Hogy ez sikerrel járjon, az nem kis részben múlik a tömeg-tájékoztatáson, hogy mindenki tudatában legyen e téren a saját felelősségének és lehetőségeinek.

Tüdőbeteg gondozó Intézet **Országos Korányi TBC és Pulmanológiai Intézet**

Tizenkét magyar évszázad

II. A kezdetektől a honfoglalásig

Az alcímben feltüntetett időszak szorosabb értelemben nem tartozik ezen cikksorozat tárgykörébe; mégis a végleges megtelepedés utáni évszázadok történéseinek megértéséhez hozzájárul.

A ma hivatalosnak tekinthető álláspont szerint a magyar nép története az ugor egység felbomlásával kezdődik, a Kr.e. I. évezred közepén.

A következő ezer esztendőről nem sokat tud a tudomány. Feltételezik, hogy az elkülönült magyarság "rövidebb" időre átköltözött az Urál keleti oldalára s eljutott egészen az Ob, Tobol, Irtisz folyók vidékére; majd valamilyen okból ismét visszatért a hegység európai oldalára, az uráli őshazába. (Volga és Káma középső szakasza: az erdős zóna és a sztyepp-övezet találkozási pontja)

Az uráli őshaza végleges elhagyására a nagy népvándorlás lökéshullámai készítetik a magyarságot az onogur törzsekkel egyetemben úgy Kr.u. az V. sz. közepén. Innen a Meotisz (ma az Azovi-tenger) északi vidékére vándorolnak - a már egyértelműen nagyállattenyésztő életmódot folytató magyarok.

Az onogurokkal törzsszövetségben élő őseinket jelentős bolgár-török etnikai és kulturális hatás éri, különösen a VI. sz. második felétől, mikor is a kazárok ősei, a türkök foglalják őket egy újabb felnomád birodalom kereteibe.

Egyes feltételezések szerint az ugor köznépre török eredetű (türk-kazár) uralkodó réteg telepedik (tőlük származtatják az Árpádokat!)

A magyarokat még a X. sz.-i bizánci és arab történetírók is türköknek nevezik.

A türkök uralmát a VII. sz.-ban egy Kovrát nevű onogor fejedelem megdöntötte, s hozott létre kérészerű birodalmat. Uralkodása alatt indul meg a bizánci keresztény hittérítés, mely áttételesen a magyarságot is érintette.

A bolgár-török onogurok államát a türk-kazárok döntik meg, s hozzák létre a hatalmas Kazár Kaganátust.

A VIII. sz.-ban a birodalom népei (tehát a magyarok is) felhagynak nomadizáló életmódjukkal és áttérnek a szántóföldi- és kertgazdálkodásra: az állattenyésztés lényegében kiegészítő tevékenységgé válik.

Arab források a 870-es években arról írnak, hogy "a magyarok nemcsak a friss fűvet keresve terelik nyájaikat, hanem sok és gazdag szántóföldjük van, folyóparti szállásaiknál, ahol huzamosan tartózkodnak és halásznak."

A gazdasági-kulturális fejlődésen túl meghatározó volt a közigazgatási- politikai szervezettség magas foka; hisz a Kaganátus tekinthető Kelet-Európa első feudális jellegű államalakulatának. (Székvárosa: It(h)il korabeli világkereskedelmi központ és hatalmi centrum.)

Az állam élén az isteni eredetűnek tartott kagán állott; hatalma csupán jelképes volt. (Négyhavonta jelent meg alattvalói előtt, ránézni azonban nem lehetett szentséges volta miatt.)

A valódi hatalom a hákánbek kezében volt; egyfajta alkirályként ő gyakorolta az ellenőrzést a vazallus fejedelmek és népek fölött.

A hatalmi tagozódás harmadik helyén az ún. kündür hákán állt. A kettős fejedelemség intézményét őseink valószínűleg a kazároktól vették át.

A magyarok 930. körül - a birodalom meggyengülését kihasználva kivonták magukat a kazár függőségből, és a Don folyótól nyugatra eső területekre költöztek. (Konstantin, bizánci császár szerint Levédi nevű vezetőjükről Levédiának nevezték el ezt a földet.)

Itt kell említést tenni a leszakadó néprészekről: egy állítólagos besenyő támadás következményeként az ún. szavárd magyarok Levédiából a Kaukázuson túli részekre, Perzsia végvidékeire költöztek.

A magyarság másik jelentős népcsoportja el sem indult az őshazából ill. visszaköltözött Magna Hungáriába. A baskíriai magyarokat, a domonkos rendi Julianus szerint, a tatár előretörés semmisítette meg.

A hagyomány szerint 889-ben költöztek át elődeink Etelközbe (etel - etil v. itil = folyó).

Az újabb kutatások azonban bizonyítani látszanak, azt az arab források által rögzített adatot, mely szerint Levédia és Etelköz lényegében egy-ugyanazon terület, amely a Don és az Al-Duna között húzódott, a Fekete-tenger partvidékétől a Kárpátok előhegyeinek vonulásáig.

A törzsszövetségbe tömörülő magyar törzsekhez katonai segédnek is csatlakoztak: a kazárok ellen lázadó kabarok, s egyéb türk és bolgár-török népelemek; őket nevezték a "hétmagyar" mellett az ún. "fekete magyaroknak". (A csatlakozott népelemek között kisebb számban találunk iráni és alán néptörzsedékeket is)

- Györffy professzor állítása szerint ekkoriban csatlakozott a "fehérmagyarokhoz" az eszkil-bolgár (tehát török) eredetű székelység is.

A törzsszövetség élén két fejedelem állt: a kende v. kündü, aki valószínűleg Levédi lehetett; és a tényleges katonai hatalom megtestesítője a gyula, tisztét Álmos töltötte be.

894-ben az etelközi magyarok bizánci szövetségben tönkreverik Simeon bolgár cár hadait, feldőlnek székvárosát. - Míg a magyar fősereg a Kárpát-medencében harcolt, Simeon szövetségre lépett a besenyőkkel, kik a védtelenül hagyott etelközi szállásterületre zúdultak.

A menekülő nép a gyimesi, tölgyesi és borqói szorosokon át nyomult a Kárpát-medence területére.

Árpád, a hadsereg és a segédnépek vezére a Vereckei-hágón keresztül - számottevő ellenállás nélkül - ereszkedett alá a Felső-Tisza vidékére.

(Erdély hágóin keresztül érkezett Kurszán kündü, kinek utódait "kékkendeknek" nevezték, és az elaggott Álmos is, kit az elszenvedett etelközi vereség miatt rituálisan megölték.)

A föld birtokbavétele (szórványos harcok közepette) gyorsan halad. A honfoglalók törzsenként, ezen belül, nemzetségenként telepednek le.

Kálna Tibor

(Ebben a fejezetben elsősorban: Dr.Kávássy Sándor, Györffy György és László Gyula professzorok szintetizáló munkáira támaszkodtam.)

Tizenkét magyar évszázad

III. A X. század

A letelepülő magyarság nem találta lakatlanul a Kárpát-medencét: az Alföld a bolgár birodalom végvidéke volt, gyér és viszonylag kevés számú helyőrségekkel megtűzdelve. A Dunától nyugatra eső területet a Keleti-Frank Birodalomtól függő szláv (morva) törzsfők tartották névleges uralmuk alatt. Ugyanez volt a helyzet a később Felvidéknek nevezett országrész nyugati részén: a Garam és a Nyitra völgyében.

Az újabb kutatási eredmények alapján valószínűsíthető, hogy jelentős lélekszámú avar népesség is élt, elsősorban a sík, lapályos területeken. Feltételezhető, hogy a VI.sz. végétől itt élő avarokhoz a VII.sz. folyamán jelentősebb számú magyar népcsoport csatlakozott.

- László Gyula professzor "kettős honfoglalás" - elméletében kifejti, hogy évszázadokkal az Árpád vezette honfoglalás előtt megtelepedett földművelő magyar népesség lakta a Kárpát-medencét, s így ők természetesen nem idegen hódítóként, sokkal inkább barátként és felszabadítóként fogadták a beözönlő etelközi magyarokat.

- Nyelvészeti vizsgálatokon kívül - a feltevést alátámasztani látszik a honfoglalás utáni időkre datálható, feltárt magyar "rítusú" sírok mennyisége. Hasonlósági elemzések ill. arányszámok felállítása valószínűsítik, hogy nagyságrendekkel több az "eltemetett magyar", mint amennyi a honfoglalásnál bejöhett; s hacsak nem tételezünk fel valamilyen fantasztikus és eleddig példátlan méretű népességrobbanást, akkor bizony László Gyula elméletével komolyan kell számolnunk.

A honfoglaló magyarság - miként az itt élő "avarok" is - az életmódjának megfelelő területeket szállta meg. A tartós magyar megtelepedés határa mindig ott ért véget, ahol a tölgyeserdőket felváltotta a bükk; azaz ahol a szelíd dombok és lágyan ívelő hegyhátak belevesztek a Kárpátok vadregényes ösrengeteibe.

A magas hegységek területét elődeink gypüővezetnek szánták, s csupán határőriző katonai segédnépeket telepítettek ide (székelyek). Ezek a területek jobbára lakatlanok voltak: szórványonként élő szláv pásztorok tengették itt életüket; hegyi legelőkön terelgetve nyájaikat.

A történelem tanúsága szerint a magasabb fokon álló civilizációk mindig a folyóvölgyekben, medencékben, alföldeken alakulnak ki és telepednek meg.

A magyarság nem kizárólag és elsősorban nagyállattenyésztő volta miatt szállta meg a sík részeket, hanem a, már meghatározóvá vált, szántóföldi művelés miatt. (A történelmi analógiák azt is bizonyítják, hogy a földművelő népek mindig magasabb gazdasági és kulturális fejlettségi fokon álltak mint az állattenyésztők)

Embertani vizsgálatok alapján a honfoglaló magyarságot két rassztípus határozta meg: az ún. kelet-balti (középmagas, kerek arcú, szőke hajú és kék szemű) és a turáni-taurid (középtermetű, barna hajú és szemű, "törökös" - enyhén mongoloid vonásokkal).

A honfoglaló társadalom felső rétegét, a "bök"-nek nevezett törzsi-nemzetségi "arisztokrácia alkotta. Külön réteget képviselt a kündü és gyula (később a fejedelem) fegyveres kíséretét alkotó szabad jobbágyok csoportja; ők lettek utóbb a "szent király szabadjai", majd serviensek - királyi szolgálonépek -, belőlük formálódott a köznemesség.

A társadalom harmadik rétegét - a szabad jogállásukat megtartó - ínek alkották. Ők a nemzetség keretein belül a bók szolgálatából éltek.

A gazdag nemzetségfők ház körüli munkákra rabszolgákat is alkalmaztak (ennek azonban nem volt köze a klasszikus antik rabszolgasághoz). Ezek a zsákmányolt foglyok leszármazottai lehettek.

A X. század népünk életében a nagy változások időszaka volt.

Kalandozó hadjáratokat vezettünk nyugati és déli irányban; ugyanakkor már formálódnak azon gazdasági és politikai feltételek, melyek elvezetnek Géza (Gyevücsa) és István államszervező munkájához.

* * *

A hét törzs nevének jelentése: (feltételezés)

Megyer (magar, magor, magyeri, magyar) = ember, férfi

Nyék = gyepű, sánc

Kürtgyarmat = Kürt = hótörlesz + Gyarmat = lankadatlan, fáradhatatlan

Tarján = ("tarkán") török

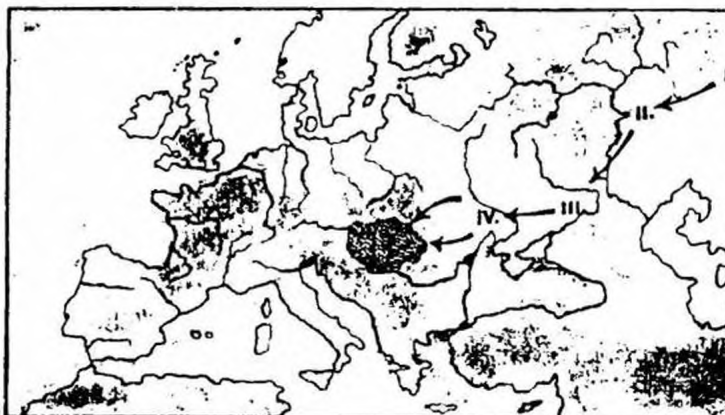
tisztségnév, valószínűleg: alkirály

Jenő = török méltóságnév:

tanácsadó, bizalmas

Kér = roppant, hatalmas, óriási

Keszi = rész, töredék

Fejedelmek a X. században:

Kurszán kündü - Álmos gyula (-904; -895)

Árpád fejedelem (895/904-910-es évek elejéig)

Szabolcs (Árpád unokaöccse)

Fajsz

Taksony (955-970)

Géza (970/72-997)

Vajk (997-1000)

Kálna Tibor

MESE A SZABADSÁGRÓL

NÉPFŐISKOLA

Egyszer egy ember arra szánta az életét, hogy mindhalálig a szabadságért, a zsamokság ellen fog küzdeni. Elfogták, megverték, tömlöcbe vetették. Tárgyalást is tartottak az ügyében, melyen egy farkasmosolyú vérbíró hozta meg az ítéletet: "Kötelet vagy golyót érdemelnél, de ítéletemet hőszeretett nagy királyunk nevében kell hoznom. Nem szennyezhetem be a nevét éppen a te mocskos véreddel. Sőt. Bizonyítani fogom ország-világ előtt, milyen kegyes uralkodó ő: futni hagyja az ellene lázadókat is. Akár már holnap ilyenkor szabad lehetsz. Íme az ítéletem: Azon a napon szabadulsz, amelyen először nem gondolsz a szabadulásra." Rabruhába öltöztették az elítéltet a börtönőrök, s bezárták a tömlöcbe.

Telt-múlt az idő. Az egykori lázadónak minden reggel, mikor felébredt, az volt az első gondolata, mikor szabadul. Nagyon-nagyon sokáig sehogyan sem sikerült erről leszoknia. Később egyszer-egyszer le tudta magát foglalni az első percekben, az első órákban, de azután menthetetlenül a gondolataiba ékelődött a szabadulás, a szabadság, mint a villámütés.

Húsz év telhetett el így. Vagy több még annál is, meglehet, hogy negyven. Már az éveket sem számolta, beletörődött lassan, hogy itt kell meghalnia a börtönben rabként. Ám egyszer csak egy hideg őszi napon nyílt a cellaajtó és azt mondta a küszöbön a rabőr:

"- Szabad vagy!"

"- Micsoda?" - kérdezte tőle az öreg rab.

"- Kitélt a büntetés, mehatsz, ahova akarsz. Nem érted?!"

Akkor jutott az eszébe az öreg rabnak, csakugyan, tegnap óta nem gondolt a szabadulásra. Amikor kilépett a börtön kapuján, fázosan összehúzva magát körülnézett; csapkodott a hideg eső, sűrű köd vonta be az ismeretlen tájat. Állt ott egy ideig gyamoltalanul, aztán lassan megfordult, bezörgetett a börtönkapun:

"- Mit akarsz?" - kérdezte tőle a rabőr. "itt felejtettél valamit?"

"- Fogadjatok engem vissza!" - mondta alázatosan az öreg.

... Előrelépni soha nem lehet másként, minthogy az ember megnézi, mi van előtte, hova lép, és hová juthat el. Tehát igenis szembe kell néznünk a mai valósággal, mint ahhoz is, hogy tiszta szívvel és jó lelkiismerettel ünnepelhessünk.

... Hány ország lehet még a földön, ahol a megmaradás annyiszor szóba kerül, mint nálunk? Tehát itt már nagyobb gondok és bajok vannak, hogyha a megmaradás a tét. Ezért kell valamiképpen összefogni az erőket, akár most ebben az évben a tisztességes ünneplés, a honfoglalás tisztességes ünneplésének okán. **Nem az van most már soron** - talán éppen a honfoglalásra emlékezve ebben az esztendőben -, hogy **elkezdjük a hon visszafoglalását?** Nem udvarlásból mondom, de az az érzésem, hogy Turára ez nem vonatkozik. Itt nem kell visszafoglalni a hont. De ez egy rendhagyó eset ebben az országban. Hogy is álunk most?

... Van egy olyan alaptörvénye a társadalmi létezésnek, ami persze nincs benne az iskolai könyvekben (noha alaptörvény, nem találtam nyomát még a jogi egyetemi jegyzetekben sem). Egy társadalom létezése attól függ, hogy mennyire teljesíti ezt a törvényt, az élet fenntartásának, lehetséges gazdagításának és átörökítésének a szükségét, törvényét. Az ország ezt az alaptörvényt évtizedek óta nem teljesíti, ennek ellenében él az ország. És egyre nagyobb a károsítás, egyre kevésbé lehet helyrehozni ezt a károsítást. Azért mondom, hogy alaptörvény, mert bármilyen törvényt hoznak, csak ezzel összhangban szabad volna hozni. Olyan törvényeket, melyek nem károsítják az alaptörvényt, nincsenek vele szemben, igazodnak hozzá. Tucatjával van olyan törvényünk - érvényes törvényünk, hatályos -, ami ellentmond ennek a törvénynek. Nem is beszélve a rendeletekről, az egész Bokros-csomag ellentmond ennek. Inkább éppen a családokat, a gyereket nevelő családokat nyomorítja ez. Még nem is tagadják. "El kell viselni" - mondják. ... De még ha elfogadnám is, hogy tényleg szükségesek ezek a megszorítások (nem fogadom el!), akkor is az volna a lecke, hogy a mi helyzetünkben a megszorítások szinte alkalmat kínálnak a pozitív diszkriminációra: arra, hogy a gyereket nevelő családok ne rosszul járjanak, hanem jól ezekben a megszorításokban, mert olyan nehéz a helyzetük.

... Itt Magyarországon 38 éve elégtelen az utánpótlás. Tehát 38 éve kevesebb gyerek születik az országban, mint amennyi a szülői korosztály fenntartásához elegendő. 1957 óta. Ez az arány ráadásul egyre nő, egyre gyorsul a pusztulás, amelyik végül is az élet, a közösségi élet, a nemzeti élet sorvadásával jár együtt. Ugye eleinte nem is lehetett észrevenni, az első időkben. Úgy látszott, hogy szaporodunk, pedig akkor már csak öregekkel szaporodtunk, évtizedekig csak öregekkel. ... Csak '81-ben érte utol az utánpótlás fogyás a teljes népességet, és '81 óta egy jó félmillió lemorzsolódott a teljes népességből. Azt mondhatom, hogy évente most négy Turát töröl le a térképről ez az állapot. Vigyázat én nem az abortuszról beszélek. Az abortuszok ebben az időben, tehát '57-től számolva, a nyilvántartásban szereplő mintegy 5 millió, ehhez még hozzá kell számolni a nyilvántartásban nem szereplőt. Tehát 6 milliónál biztosan több elindult életet pusztítottak el. Ez 75-80 Hiroshima, az 350 Mohács. Csináld magad törökök nélkül! Így is tudjuk, sőt, úgy látszik sokkal termelékenyebbek vagyunk e tekintetben. És erről nem is tud a népesség semmit. És nem tudja, hogy például a nyugdíjak így állnak, így áll a gazdaság, és így tovább. ... Azt ne higgyék, hogy ennek nincsenek következményei. Ennél a fiatal népnél - már úgy értem a fiatal jelzőt, hogy arányaiban az alsó korosztályok természetesen többben vannak - ha így megy tovább, eljutunk az évi 80-85 ezres fogyásig is. Állandóvá zsugorodik az utánpótlás. Várható, hogy az ideai születésszám alulmúlja a tavalait is a Bokros-csomag hatására. A családokat, az egészségügyet, az oktatást sérti elsősorban az a rendszer, melyet a Valutaalap erőszakol rá az illető kölcsönkérő országra, tehát a jövőjét pusztítja el. Ez nálunk tragédiához vezet. Nem igaz, hogy nem lehet ez ellen semmit sem csinálni. Annak idején tettem egy javaslatot a GYES-re. ... Íme csak egyetlen intézkedés. Ma már statisztikusok azt számolják - a GYES-t elfogadták végül is '66-ban -, hogy azóta már két Donkanyart befolyozott. A legfontosabb az első három évben a mama közelsége. Tudniillik a mamán keresztül veszi be a társadalom normáit a gyerek. S szinte minden devianciát (minden bűnözést és egyebet) vissza tudnak vezetni arra, hogy nem jött létre az első három évben a mamával az azonosulás, a pszichológiai azonosulás. Ha ez kimarad, akkor egyszer csak jól érzi magát, ha lever egy lampát, megnyúz egy békát, egy macskát; valami olyasmit csinál, ami ellentmond a társadalmi normáknak. Ezt csak példaként mondtam arra, hogy egyetlen intézkedéssel is lehetett javítani a helyzetet. Ha az lenne a mai politikai hatalomnak a szándéka,

hogy ezt a pusztulást lelassítsa, megállítsa, akkor ezeknek a megszorító intézkedéseknek a halmazát úgy állítaná be, hogy a gyermekes családokat ne érje annyira, vagy legalább ne járjanak rosszul. . . Van az ENSZ-nek egy egyezménye a népirtás büntetésére, amelybe pl. beletartozik a születések gátlása. Nálunk az utóbbi években mintha ez történe. **Van egy másikfajta népirtás, a szellemi, lelki, kulturális népirtás.** De hát nem kell egy embert fejlődni, falvakat kiirtani. . . vannak ennek sokkal korszerűbb formái is. Csak le kell váltani az identitást, az azonosságtudatot, az emberi tudatot, a minőséget. Megfosztani az embereket hagyományaiktól, ízlésüktől, végre az anyanyelvüktől. A környékünkön ez már évtizedek óta folyik. Hosszú ideig csak a környékünkön volt gyakorlat, de úgy látszik elkezdődött ez Magyarországon is. Az ENSZ-egyezmény szerint népirtásnak számít súlyos testi-lelki sérelem okozása. Aláírtuk mi is. De hol az a magyar kormány, aki az ENSZ-nél eljárna ebben az ügyben.

. . . A forradalom ('56) után ráébredt az ellenforradalmi politika, hogy honnan lehet pénzt szerezni, tőkét teremteni az apparátust (párt-, közigazgatási, stb.), nagy számú fegyveres szervezetet, erőszakszervezetet megteremteni. Honnan a pénz? . . . Ami a jövőt illetné, azt használom el. Felkínálták saját gyerekeiket kannibálmenünek. Ez kb. 6 billió Ft, egy főre 5-600e Ft, amit a politika elcsikart a jövőtől. Amikor kezdett ez a tartalék is fogyatkozni, akkor kapcsolt rá a hosszú távú kölcsönökre. A kölcsönöket nekünk kell majd megfizetni. Ezeket a kölcsönöket már tizenegyszer fizettük vissza kamatokban. A Bokros-program azért szorít meg, hogy még hússzor, harmincszor fizessük vissza, melyet a rendszerváltás ellen vettek föl. Tehát történelmi bűn volt azt átvállalni '90-ben, mert semmi jogalapja nem volt, hogy felvállaljuk ezt a kölcsönt, melyet a rendszerváltás ellen vettek föl. Azért, hogy minél tovább húzza ki a Kádár-rendszer, minél később essen csődbe. Semmiféle jogalapja nincs a jogfolytonosságnak. Most az történik, hogy eladják az országot. Bagóért eladták pl. az energiabázist; a jelenlegi értékének az egytizedéért adták el. De az egytizedét sem mi kapjuk, hanem azok a partnerek kapják, akik e pillanatban a kamatokat szedik be a régi adósságokból. Voltaképpen az ország egy fillért sem kap a kulcsiparágak eladásából. . . Amit lehet már eladtunk. Mert már egyre kevesebb az esély. Egyre több prémiumot kell adni a vevőknek, hogy megvegyék. . . Hogy mit hozhat a jövő, még nem tudhatom, de az a veszedelem is fennáll, hogy kihúzzák a lábunk alól a földet. . . Hát így vásároltunk be. Az az érzésem, tudom, hogy Tura nem így vásárolt be. De hát mit tegyen Tura, ha az ország így vásárolt be. Sajnos azokat is érinti a következmény, akik ezért nem felelősek, akik ebben nem bűnösök.

. . . Valamit a centenáriumhoz is hadd mondjak! A Világszövetségben olyan helyre kerültünk, hogy az anyaországot fel kellene hozni arra a szintre, ami egyrészt a Kárpát-medencében is megvan, másrészt nyugaton. Egy pár szóval ki kell tennem arra, hogy mi a Világszövetség. Eleinte, '89 előtt a Magyarok Világszövetsége csak nyugaton szervekedett. A Magyarok Világszövetségébe nem tartoztak bele a hazaiak, a Kárpát-medencei magyarság, csak nyugaton működött. Mi lehetett ennek az oka? Hírszerzés nyugaton. A becsülete el is párologott, de '89-90 után a Magyarok Világszövetsége valóban csinált egy rendszerváltást, s '92-ben a világ egész magyarsága elküldte a felhatalmazott küldöttjeit, akik elnökséget és választmányt választottak. A három régió (anyaország, Kárpát-medence, nyugati szórványok) egyenrangúan tagja a Magyarok Világszövetségének, most kb. 1.000.000 a tagsága. Kb. 45-50 országban élnek szervezetei. Nagy akciókat szervez pl. a Kárpát-medencei magyarság támogatására. Mi, anyaország nagyon el vagyunk maradva, hiszen alig vannak élő szervezeteink, holott mindenütt a környékünkön van. Tehát **kialakult egy olyan erő - még nem igazi erő -, mely világméretű lesz.** Vegyük észre, hogy ez az igazi magyarság ügyét szolgálja, igyekszik szolgálni.

. . . Egy kicsit átváltok megint írónak. Van egy olyan műfajom, melyet "tengercepp"-nek szoktam hívni, de akár úgy is lehet, hogy aforizma.

Olyan az igazság, mint a csillagos ég. Ha ránézel, ugyanaz, mint tíz éve vagy tízezer éve, de nézz a mélyére, s minden percben új.

Az erőszak, a fegyverek hatalma csak úgy hódíthat, ha megaláz. A gondolat, a szellem hatalma csak úgy hódíthat, ha fölemel.

Irodalmi-művészeti díjat kétféle ember szokott kapni mindenütt a világon: Az egyik azért kapja, hogy rangot adjon neki a díj. A másik azért kapja, hogy ő adjon rangot a díjnak.

Az író bizonyítványa a mű és nem a kritika. A kritika a kritikus bizonyítványa.

Modern író sejtelmes jelzésekkel és nagy kihagyásokkal ír. A még modernebb kihagyja a műből az irodalmat.

Nem sokat ér az a kutya, amely csak akkor kezd ugatni, ha a tolvaj a farkára tapos.

A társadalom leghatalmasabb ereje az a közérdek, amelyet a legtöbb ember tekint a legszemélyesebb magánérdekének.

A hazugságban az is vétkes, aki elhiszi.

Az erőszak bizony rossz pedagógia, de annál is rosszabb az engedékenység, mert az erőszak lázadót nevel, az engedékenység meg zsamokot.

A góg kitűnő barométer. Anyagiakban azt jelzi, valamiből több van: szellemiekből, valamivel kevesebb.

Vannak olyan kitűnőségek, akik ahhoz, hogy kitűnjenek, nagyon sokszor ki kellett tüntetni.

Tagsági könyvét az író saját kezűleg írja.

Bűnös az a hatalom, mely tisztességes embereket hazugságokra kényszerít.

Csináld magad a magyar történelmet is.

Mi igenis megadjuk a tetűnek a csipés szabadságjogát, viszont a vakaródzás jogát sem tagadjuk meg senkitől.

A hülyeség, ha a többség vallja, annyival is nagyobb.

Akik a házat rámgújtották, most elítélnék csendzavarásért.

A macska elszundikálhat, az egér nem.

Diktátor: "Rombolkozom, tehát vagyok." Diplomata: "Fondorkodom, tehát vagyok." Főnök: "Zordonkodom, tehát vagyok." Hivatalnok: "Fontoskodom, tehát vagyok." Író: "Zsoldoskodom, tehát vagyok." Koldus: "Rongyoskodom, tehát vagyok." Paraszt: "Szorgoskodom, tehát vagyok." Szajha: "Gombolkozom, tehát vagyok." Filozófus: "Nem gondolkozom, tehát vagyok."

Tessék csak tárgyilagos statisztikát készíteni bármelyik utcasarkon a meghittent egymással foglalkozó párokról, melyik fél agresszív és melyik van inkább szorongatott helyzetben. A lány vagy a fiú? Tessék csak megfigyelni, ki áll a fal felől, ahonnan már nem lehet tovább hátrálni. A lány vagy a fiú? Mert ahol a fiú a falhoz szorul, az már lélekben város.

Minden biológus meg tudja mondani, mi a szerelem, csak a szerelmes biológus nem tudja megmondani.

Az elkényeztetett egykék ritkán kerülnek ideggyógyozóba - mondja egy ideggyógyorvos. Ők nem a saját idegeiket rongálják, hanem a másokét.

- Gratulálók! Kisfiú, kislány? - Kislány. - És van már neve? - Három is: Ivett, Odett, Bernadett. - Ahá. Exportra készült.

Nemzeti elodelünk a prófétasült, a prófétapörkölt, a prófétafelvágott. Tékozló ország többnyire megsüti és felzabálja a prófétáit. De régesrég elpusztult volna már az ilyen sütnivalók nélkül.

Nem sokat bízhatunk olyan katonákra, akik málhájukban hurcolják a civil ruhát.

A nép az igazságra fogékony, a tömeg a hazudozásra.

A lakosság a mai napnak él, a nemzet a jövőnek is.

Elfertőzi a közéletet az anyagiasság. Sokan helyezik a gazdagságot, a jólétet az értékrend csúcsára. Elég sokan viszont megvetik az anyagiakat. Nagy kár, hogy többségében olyanok, akiknek bőségesen van megvetnivalójuk.

A legjobb választási jelszó: "Saját pártot minden magyarnak!"

Augiasz ökrei hírhedettek arról, hogy tömérdek mocskot, szemetet, trágyabüzös almot halmoztak össze az istállóban. Nem látszik célszerűnek az istálló kitakarítását az ökrökre bízni. (Többségi szavazattal rájuk bíztuk.)

Sötétben a korhadék is világít, ha a lámpákat mind kioltották.

Azt az igazságot hallják meg legtöbben, melyet senki sem mer hangosan kimondani.

Némely hatalom fenntartja magának a jogot, hogy mindig ő zárja be a vitát. Ha úgy látja jónak, magát a vitakozót is.

A középszer fészkelődik legtöbbit, mert a középszer visket legjobban.

Saját büztét a görény ritkán érzi, s ha megérzi, szívesen szagolja.

Ösödök óta tudja minden rosszfajta hatalom: a latrok közé kell a krisztusokat fölfeszíteni

Gyűlölni a férget, ez nem méltó életprogram, legfeljebb egy másik férregnek.

Végtére az győz, aki győzni fogó utódokat nevel.

... Voltaképpen ebben az országban kétpártrendszer van. Az egyik az életé, a másik a pusztulásé. Nincs több párt. A

pártokon belül vonul ez a két frontvonal. A pártokon belül az egyik az élethez húz, a másik a pusztuláshoz. Nem azzal, hogy azt mondja: pusztuljunk el. Hanem akarva-akaratlanul, tudva-tudatlanul olyan intézkedéseket, törvényeket támogat, amelyek pl. a családok nyomorítását, a gyermekek pusztulását segítik elő. Lehet, hogy ugyanabban a pártban van, aki védi a gyerekeket. Védi az életet, a hitet, az igazságot, mert ez mind egybetartozik. Ez is egy nagy eltávolodása a társadalomnak, hogy nem veszi észre, hogy itt kétpártrendszer van. Mert akármilyen törvényt, megszorításokat hoznak - ami általában a pusztulást segíti -, el ne higgyék, hogy ezek szükségesek. Gondolják meg, hogy száznál jóval több ország el van adósodva. Találják ki, hogy hány az, amelyik még nem kérte a muratóriumtól az adósságsökkentést, a halasztást. Egy. Magyarország. A többi már nem csak kérte, hanem rendszerint eredménnyel kérte. Hát csak a környékünkön: a lengyelek, a bulgárok, az oroszok. Nálunk még csak kémi sem kérték. Sőt tavaly tavasszal kitüntettek harminckét olyan valakit, aki befolyásolta, hogy kártékony dolog fölvetni azt, hogy kérjünk halasztást vagy elengedést. Miért? Milyen szándékkal? Kinek használ ez? És mindig kiderül, hogy a logika, a következtetés arra fordul, hogy igenis minél nehezebb helyzetbe kerül ez a nép, annál inkább kiszolgáltatott lesz, és annál inkább lehet kezelni és csinálni vele, amit akarnak. Már jól kezelhető, ha betörték. Hogy szokták mondani? "Szólj igazat, betörök a fejed!" Tehát ez azt mondja, hogy ne szóljunk igazat, mert betörök a fejünk. De gondoljuk meg, hogy aki így kiméli magát és kiszolgáltatott helyzetbe kerül, annak a fejét naponta betörök. Nem jó üzletnek sem ez. Nem érdemes engedékenynek lenni ott, ahol a nyakunkba akarnak ülni és ki akarnak használni, és igazából szolgásként akarnak bennünket kényszeríteni. **A demokrácia lényege, hogy a döntésért a nép, az általa megszavazott döntők felelnek.** Ha most ezt továbbgondolom. Felel érte? Például akkor most menjek végig a '94-es szavazati eredményeken? Annak az arányában ráterhelem ennek a szakasznak a veszteségét minden településre, amilyen arányban ezt a politikát hozta létre szavazataival. Ez volna a logikus. **Ha felel valaki a döntéséért, akkor nézze meg, hogy mire adja a voksot. Hogy olyanra adja-e, akiben megbízik; nem fogja-e visszajára fordítani a dolgot, és nem fog-e egészen mást csinálni, mint amit ígért. De, ha nem nézte jól meg, akkor vállalja a következményeit, hogy az összes kártételt ráterhelik majd. Ez volna az igazi demokrácia.** Túlságosan elszakadt ez a demokrácia ettől a logikától. És meggyőződésem, hogy azért van az érdektelenség, a közöny. (Pl.: el sem megy szavazni.) Példaként említettem, hogy mi mindenen nem gondolkozunk el, ami pedig létérdeklünk. Nemcsak, hogy elgondolkozunk, hanem tájékozódunk is benne, és normális józan ésszel próbáljuk rendberakni a világot magunk körül! Ugyanis minél több ilyesmit nem értünk - azt kell, hogy mondjam, hogy - semmi jogunk a panaszkodásra. Az ország demokratikusan megválasztotta ezt a szakaszt. Panaszra nincs ok, legfeljebb önmagát vádolhatja az ország.

Egy nyúlfarknyi valamit azért olvasok föl, hogy lássák, nem olyan reménytelen a helyzetünk. Én most egy politológiai szaktanfolyamot tartok, egy másfél perceset. Címe: **PULITOLÓGIÁ**

Méltóságos tartással sétált a bika a csordakúthoz. Kortyolgatott a vályúból, majd félelmetes szarvait büszkén megemelve fejedelmi tekintetét meghordozta a csordán. Minden mozdulatában jelen volt az egyszemélyi hatalom gögje: "Ez az én birodalmam, itt én vagyok az úr." Körülötte a tehének illetlenül nézték, a szemérmesebbek csak oldalazva, mások szinte kihívóan, nyilvánvaló várakozással.

Erősen alkonyodott már. Egyszerre csak elősurrant valahonnan, éktelen ugatással rohant feléje, a puli. Elbódult erre a bika: "- Te, ganajtűró szőröcsimbók! A földbe taposlak, te!" De a puli rohanvást megkerülte, s a csülkére vicsgorgott. "- Ha a szarvam hegyére kaplak, kiontom a beled, te! Keresztülhajítalak a kútostoron!" - gondolta a bika, s a fejét leszegve utánafordult. Am a puli továbbkeringett, ő meg utána. Már elfogta a szédülés, de nem bírta a szarvára kapni. "- Te álnok dög!" - bömbölte, s vérágas szemé kidülledt. "- Ez a tisztesség, ez a becsület?! Te gyáva férget! Te gerinctelen pondró! Hátulról acsargunk? Ha olyan nagy legény vagy, gyere szemtől-szembe, azt követeli a tisztesség!"

De a puli továbbra sem állt le öklelőzni a bikával. S addig marta a csülkeit, míg szigorúan beteretle a karámba.

(FEKETE GYULA író, szociográfus, a Magyarok Világszövetsége elnökségi tagjának millicentenáriumi évet megnyitó előadása (kivonat) - Tura, 1996. január 20.)

iskolai hírek

Január utolsó napjaiban közölte a Pest Megyei Krónika, hogy a turai általános iskola Napraforgó Gyermekek Fotószakköre 30 ezer Ft-os különdíjat kapott azért a 24 fényképért, amelyet a lap fotósoknak kiírt pályázatára küldött be. A díj értékét növeli az a tény, hogy a pályázat nem csak amatőrök, hanem profi fényképezők is részt vettek szép számban. / A következő hónap - február - újabb meglepetést jelentett a napraforgóknak. A megyei lap ugyanis gyermek újságírók részére is pályázatot hirdetett Iskolánk tanulója címmel. A szakkör két riporttal pályázott, melyeket Sára Sándor Kossuth-díjas filmművésszel és Pásztor Gábor grafikusművésszel készített. A fényképekkel gazdagon illusztrált anyagok szülőfalujukra, első iskolai élményeikre való visszaemlékezéseiket tartalmazza. A két pályázat a megye iskoláiból beküldött felszáz pályázat közül a legjobbnak bizonyult, így a 100 ezer Ft-os első díjat a szakkör nyerte el. / A pályadíjat a Pest Megyei Krónika főszerkesztője CSULÁK András adta át azon az ünnepségen, amelyet a szakkör rendezett az általános iskolában. A főszerkesztőt elkísérte HANCSOVSZKI János fotóriporter is, aki szakmai tanácsokkal látta el a szakkör vezetőjét és tagjait. Az ünnepség legnagyobb meglepetése az volt, hogy éppen egy külföldi utazásról hazatérve Sára Sándor művész úr is megjelent azon. Ugyancsak vendégek voltak az iskola vezetői. Pásztor László a helyi önkormányzat Oktatási, Kulturális és Sportbizottságának elnöke, a Turai Duma "testvérrporterrei", valamint a komédiások és a környezetvédelmi szakkör. / A szakkör munkáját Takács Pál szakkörvezető értékelte röviden. Takács tanár úr 40 éve alakította és azóta folyamatosan vezeti a szakkört, amelynek évente általában 10-20 tagja van. A szakkörvezető elmondta, hogy több rendezvényt terveztek a 40. születésnap megünneplésére. Már korábban a mű.házban kiállításon mutatták be a szakkörben készült képek egy részét, albumokban, tablókban. Több pályázaton vettek részt ebben az időszakban, melyek közül a Kossuth Szövetség 48-as honvédsírok című pályázatán kiváló minősítést kaptak és 40ezer Ft értékű táborozási lehetőséget. A szakkör maga is írt

ki országos gyermekpályázatot NAGYI címmel, melyre 35 alkotás érkezett az ország különböző településeiről. Tura községnek születésnapit készíti a szakkör, természetesen fényképekből, amelyek 2-2 sze-letenként jelennek meg a községi könyvtár kirakatában. A másik ajándék Erdélybe készül, a csíkszentimrei iskolába. Ez nem más, mint egy 50ezer Ft értékű fotós felszerelés, amelyet a szakkör tagjai és a szülők újítottak fel. Sajnos a kiszállítást ez ideig nem sikerült megoldani, pedig rádiós felhívás nyomán a Magyarok Világszövetsége már decemberben ígéretet tett erre. / A tájékoztatóban szó esett a Galga Expedícióról is, melyet a szakkör 23 évvel ezelőtt indított el szülőkebb szülőházánk kincseinek megismerésére. Az expedíció most az I. Galgavölgyi Némijáték Olimpiára készül, ahol az elmúlt nyáron összegyűjtött játékok legeredményesebb résztvevői nyerhetik el a Galgavölgyi HOMO LUDENS díjat. / Április végén lesz a születésnap műsor: s az "öregfotósok" találkozója, ahol a legkiválóbb munkát végzett szakköri tagok elismerésben részesülnek. Erre az alkalomra a szakkör meghívta az egykori tagot, Kovács Gézá is, a Máv Szimfonikusok igazgatóját - zenekarával együtt - egy ünnepi koncertre. Természetesen Sára Sándort és Pásztor Gábort is vámi fogják. / A tájékoztató kiemelten foglalkozott azokkal az ajándékokkal is, amelyeket a szakkör születésnap ajándék címen szülőktől kapott. Kiss Gábor szülő egy 50ezer Ft értékű laborfelszereléssel, Garamszegi Béla pedig kb. 10ezer Ft értékű anyaggal és 30ezer Ft értékű eszközzel ajándékozta meg a szakkört, de a Sára család és a Szabó család jutányos áron átadott eszközei is nagy segítséget jelentettek. / A beszámoló után a komédiások műsora köszöntötte a díjazottakat és a vendégeket, majd a főszerkesztő átadta a 100ezer Ft-os pályadíjat, amelyet a nyári Galga Expedíciós táborban fognak felhasználni. A jelenlévők ezután megtekintették a szakkör diaműsorát, amely a Galgavölgyi templomait mutatta be; illetve azt a kiállítást, amelyen tovább lehetett tanulmányozni a szakkör tevékenységét.

Vass Hajnalka - Fotó: Erdélyi Andrea

A ma és a holnap turai Kossuth-díjasai

Átadtuk a Pest Megyei Krónika százezer forintos díját

Legalább száz izgatott gyerek fogadta pénteken délután Turán a Pest Megyei Krónika riportertéka díjadó ünnepségnek vendégeit, közöttük Sára Sándor Kossuth díjas főszerkesztőt, a Duna TV elnökét, a helyi önkormányzat tisztviselőit, a tanári kart, s a pályázatot meghirdető Pest Megyei Krónika munkatársait.

MUNKATÁRSUNKTÓL
Igazi ünnepre jöttek össze a gyerekek, hiszen az iskola újságíró- és fotószakköre lapunk két pályázatán is kiváló eredmé-

nyenyt ért el. Korábban fotópályázatunkon a felnőtt mezőnyben érdemelték ki különdíjat, harmincezer forintot érő könyvet a gyerekek riportertékaunkon pedig dolgoztak a

község neves szülőitől, Sára Sándortól.

Mintegy negyven pályamunka közül ez nyerte el az első díjat, a Népszabadság százezer forintos vasalási utalványát, melynek sorsáról azonnal és közfelkaltással döntöttek, táborozásra s újabb Galga expedíciók költségeinek fedezésére fordítják.

Vezetőiknek minősék, s a turai gyerekek diadalmenete is hosszú évek munkájának gyümölcse. Takács Pál nyugdíjas iskolaigazgató segítségével

Takács Pál

Sára Sándor a díjkiosztó ünnepségen

HANCSOVSZKI JÁNOS (FOTÓ: ERDÉLYI ANDREA)

évtizedek óta, mindenekelőtt fényképek segítségével dolgoz-
zak fel Tura - és a Galga vidék történelmét nevezetességet.

Iskolájuk falán több neves egyetemi tanítványról fűg tabló, példaképet is kinalian a gyerekeknek.
Ugyanezt szolgálják a személyes találkozások például Sára Sándorral, aki egykoron maga is vezetett fotószakkört Turán (A gyerekek róla szóló interjúját lapunk 29. oldalán olvashatják.)

Hallatlanul értékes anyag amit a gyerekek képen és másban összegyűjtöttek hiszen több évtized krónikáját láthatták tablókban, albumokban most is a vendégek. De működik sikeres szíjatszereposztjuk, tőlük is láthattunk többet, jól szerepeltek a megyei tanulmányi és sportversenyeken is. Aligha tévedt Takács Pál tanár úr amikor a díjadót a turai iskolában ma is ott tanultak a Holnap Kossuth-díjasai.

iskolai hírek

1996. február 20., kedd

PEST MEGYEI KRÓNKA

Sára Sándor otthon érzi magát Turán

Riporterjátékunk első díjas pályázata

Szakkörünk, a turai Napraforgó gyermekfotóköri ünnepre készül. 1996 nyarán leszünk negyvenévesek. Az évforduló egyik kiemelkedő eseménye lesz találkozásunk Sára Sándor Kossuth-díjas filmoperátorral, a Duna Televízió elnökével.

Sára Sándor Turán született, abban a Galga-parti tornyos házában, ahol a művész édesanyja ma is él.

Sárka néni már több éve beteg fekszik, de meggyötört arca rögtön felragyog, amint megtudja, hogy fiáról szeretnének faggatni.

Sanyika 1933 telén született, a család harmadik gyermekeként. Eleven gyermek volt, de ugyanakkor nagyon zárkózott is. Szeretett hosszú órákon át egyedül lenni és olvasni. Keveset beszélt, hízelegni egyáltalán nem tudott. Az iskolában tanítói úgy ismerték, mint nagyon jó eszű fiút.

Megtudtuk azt is Sárka néntől, hogy Sára Sándor az elemi iskola negyedik osztályának elvégzése után, 10 éves korában az aszódi Petőfi Sándor Gimnázium tanulója lett. Három évig járt ebbe az iskolába, éppen a háborús évek után. Gyermekként találkozott először azokkal a borzalmakkal, amelyek ellen egész életében küzdött művészetével.

A következő években Jászberényben, Berettyóújfalun, majd Budapesten folytatta tanulmányait, ahol megszerezte az érettségi bizonyítványt.

Sárka néni szívesen beszélne tovább, hiszen olyan sok mindent lehetne még elmondani. De úgy éreztük, hogy már nagyon fáradt, ezért megköszönjük segítségét, és elbúcsúzunk.

Sára Sándorral szakkörünk már három alkalommal találkozhatott. Először Budapesten, a Lumumba-utcai filmgyárban fogadott bennünket, ahol akkori filmeseink igyekeztek a filmezés titkait felderíteni. Itt láthattuk

először a Cigányok című rövidfilmjét is.

Másodjára 1979-ben, az I. turai országos gyermekfilmes találkozón láthattuk, ahol Sára Sándor a zsűri elnökeként segítette országos rendezvényünket.

És most újra itthon köszönthetjük, s rögtön azt kérdezzük: hogyan lesz valaki filmoperátor?

- Aki filmoperátor szeretne lenni, mindenekelőtt meg kell tanulnia fényképezni. A fényképezést én úgy kezdtem, hogy szerettem volna meglovagolni azt az aranyos kis csikót, amely a szemközti szomszédunké volt. Eszembe jutott, hogy édesapámnak van egy boxgépe. A gazda örömmel adott engedélyt a fényképezésre, sőt a felvételek elkészítése után fel is tülhettem a csikóra. Ennek igazán nagyon örültem, de az igazi öröm akkor ért, amikor megérkeztek a fényképek, és kiderült, hogy nagyon jól sikerültek. Azt hiszem, akkor határoztam el, hogy soha nem teszem le többé kezemből a fényképezőgépet.

- Hallottuk, hogy a turai művelődési ház fotószakkörét is vezette. Tessék erről beszélni nekünk!

- Ott, ahol most a ti teremtek van, az ötvenes évek elején szerveztem és vezettem első szakkörömet, amely tudtommal Tura község első fotószakköre volt. A művelődési ház akkori igazgatója, Kovács László bácsi biztatott erre, és segítette is munkánkat. Felszerelésünk nagyon szegényes volt, de mindezt pótolta lelkesedésünk.

- Azt hallottuk, hogy amikor jelentkezett a Színház- és Filmművészeti Főiskola operatőri szakára, nem vették fel. Miért?

- Édesapám, aki a háború előtti években főjegyző volt Iklad községben, koholt vádak alapján feketelistára került, három alkalommal internálták. Ez volt a bűnöm. Egy évig dolgoztam, előbb cséplőgépnél, zsákosként, majd később földmérők fogadtak fel. Aztán a második fel-

vételi próbálkozásom már sikeres volt, és 1957-ben megkaptam a várva várt diplomát.

- Tudjuk, hogy sok filmet fényképezett és rendezett is, ezek között szerepeltek rövidfilmek, játékfilmek, dokumentumfilmek és később televíziós alkotások is. Kikkel dolgozott szívesen együtt?

- Szabó Istvánnal, Huszárik Zoltánnal, aki szintén a Galgavölgyi Domony község szülőltje volt, Csóori Sándorral, Kósa Ferencel, Radványi Gézával.

- Milyen elismeréseket kapott?
- A kiváló és érdemes művész címet után Balázs Béla-díjas lettem, de a legnagyobb elismerés akkor ért, amikor átvehettem a Kossuth-díjat.

- Sok filmjében jelennek meg a háború borzalmai.

- Tizenkét éves gyermekként éltem át a háborút. Azt tapasztaltam, hogy a háború nemcsak a frontokon harcoló katonák életét teszi elviselhetetlenné, sok szenvedés hárul a lakosságra is. Mindezt azért akarom filmjeimben megmutatni, hogy az embereket rádöbbentsem erre a kegyetlen igazságra. De mindez hozzátartozik nemzeti múltunk reális bemutatásához is.

- Mondana valamit a családjáról?
- Feleségem, Szegedi Erika színművésznő. Leányom, Juli, rendezői szakon végzett. Fiam, Balázs, aki egyébként szülőfalumban, Turán is járt iskolába, operatőr lett. Vele az utóbbi években több filmet készítettünk közösen. Édesanyám, mint tudjátok, Turán él. Nagy öröm számomra, ha családommal együtt meglátogathatjuk. Turán egyébként is mindig otthon érzem magam.

- Szabadidejében mit csinál legszívesebben?

- Minden évben nagyon várom a tavaszt. Ilyenkor szoktam ugyanis elutazni a Balaton mellé, Köveskálra, egy kis parasztházba. Innen járok el a szőlőmbe dolgozni, nagy gonddal készítem, palackozom saját boro-

GYERMEK FOTÓSAINK ÚJABB SIKEREI

Megelőzték Vácot és Gödöllőt is

iskolai hírek

"Jó volna csak a művészetnek élni!"

Pásztor Gábor grafikusművész vallomása

Pásztor Gábor grafikusművész, a Képzőművészeti Főiskola tanára 1933. december 3-án született Turán. Az Iparművészeti Főiskola belsőépítési tanszékén kezdte el tanulmányait, majd a Képzőművészeti Főiskolán Bernáth Aurél, Ék Sándor és Raszlet Károly növendékéként 1960-ban végzett. 1967-ben önálló kiállítása volt a bécsi Collégium Hungaricum-ban, Grazban és a budapesti Dürer teremben. Ugyancsak ezéven a bécsi Europakom kiállításán és a Párizsi Fiatalok Biennáléján díjat kapott. 1973-ban a budapesti Csók István Galériában, 1976-ban a miskolci József Attila Könyvtárban, 1977-ben a dunaujvárosi kultúrházban, 1983-ban a budapesti Helikon Galériában, 1991-ben pedig Miskolcon volt önálló kiállítása. 1968-ban Munkácsy-díjat kapott, 1969-ben a Miskolci Országos Grafikai Biennálé nagydíját kapta meg. A hazai kiállításokon kívül rendszeresen szerepelt külföldi grafikai biennálékon is: Ljubljana - 1967; Krakkó - 1968, 1970; Tokió - 1966; Firenze - 1968 és más grafikai kiállításokon. (Berlin, Moszkva, Essen, Nyugat-Berlin, Kiel, Athén, Krakkó, stb.) 1986-ban megkapta az "Érdemes Művész" kitüntetést, majd 1989-ben másodszor kapta meg a Miskolci Országos Biennálé grafikai nagydíját. Ugyanez évben Hatvanban a Portré Biennálé II. díját, majd 1991-ben a Csillag Albert Alapítvány díját vehette át. 1990 óta a Képzőművészeti Főiskola tanára.

A művészettörténészek valószínűleg a fenti adatokat fogják majd feljegyezni Pásztor Gábor eddigi tevékenységéről. De mi ennél sokkal többet szeretnénk volna megtudni a művész gyermekkoráról, életéről és művészetéről. Ezért kerestük meg otthonában és mindenk előtt a gyermekkoráról érdekeltünk.

- *Ti már nem emlékeztek az alsó Hangya boltra, ahol édesapám boltvezető volt, és én ott éltem le életem legkedvesebb éveit - kezdte Gábor bácsi visszaemlékezéseit, majd így folytatta - Igaz, hogy a háború előtti években Rahóra kerültünk, ahol édesapám 3 évig szintén boltvezetői beosztást kapott. Közvetlenül a háború ideérkezése előtt tértünk vissza Turára, majd a front elvonulása után szüleim a piactéren nyitottak egy kis boltot. Nagyon sok emlék köt ide, szüleimhez és felejthetetlen emlékü nagyszüleimhez. Sajnos ez utóbbiak már régebben, édesapám pedig 4 évvel ezelőtt távozott el tőlünk.*

- *Édesanyja és húgának családja itt élnek Turán, velük milyen a kapcsolata?*

- *Hazajárok szinte minden hónapban és ilyenkor felelevenítjük a régi szép emlékeket. Őszintén szólva mindennapi munkám során egyre többször gondolok gyermekeimre. Hogy ezidőtájt nagyon jól éreztem magam, köszönhető elsősorban akkori barátaimnak. Jól emlékszem Várkonyi Matyira, Morvai Simonra és elsősorban mindazokra, akikkel vasárnaponként nagy focimeccseket vívtunk a nagy-gyepen. Aztán nem messze tőlünk volt egy kovácsműhely, ahol órákig el tudtam időzni. Sokszor ma is orromba esap a löpatkolás alkalmával keletkezett körömszag. De ugyanakkor kellemes emlékeim maradtak a szilvalekvár főzésekről nagyszüleimnél, a hetenkénti kenyérhordás a sütődébe, a szüretrek, a kukoricafosztások... Tudjátok, közel laktam templomunkhoz, ma is megejt varázsával az egykori nagy körmenetek, a hajnali és éjjeli misék áhitatos hangulata. Emlékszem Kisholdogasszonykor Máriabesnyőre zarándokoltunk, természetesen gyalog. Nagyon szép volt! Aztán a galgai fürdés, a kastélykert izgalmas, romantikus felfedezése, a szőlőbejárás édesanyámmal. Fantasztikus hatással vannak rám ma is ezek a csodálatos emlékek. Aztán a lakodalmak, a családi látogatások, a vasárnapi kispadi kiülések. Emlékszem, mindenki köszönt mindenkinek Most már sok éve élek a városban, de környezetemben talán 15 embert ismerek.*

- *Ezek az emlékek hogyan jelentkeznek művészetében?*

- *Erre nehéz konkrét választ adni, hiszen nem vagyok művészettörténész. Meg aztán a nonfiguratív művészetben ezek nagyon nehezen kimutathatók. Mindezek ellenére úgy érzem, hogy művészetemben sem tudok elvonatkoztatni ezekről az emlékektől.*

- *Hogyan emlékszik vissza a turai iskolára?*

- *Nagyon sok szép emlékem maradt a kastélyiskolából. Szívesen emlékszem vissza Porpácz István igazgató úrra, Várkonyi József tanár úrra és mindazokra, akiktől őszinteséget és helytállást tanultam. Továbbtanulási gondjaim megoldásában felbecsülhetetlen értékű segítséget kaptam Mozsár László tanár úrtól, ő volt ugyanis a rajztanárom, felfedezett bennem valamit és tőle kaptam biztatást további tanulmányaimhoz.*

- *Tessék ezekről is szólni néhány szót!*

- *Legelőször Gödöllőre kerültem a premontrei gimnáziumba, majd a háború után Aszódon és Hatvanban diákoskodtam. Később Budapesten érettségiztem. A közbejött súlyos betegségem miatt egy évet ki kellett hagynom, ezidőben műszaki rajzolóként dolgoztam Hatvanban a MÁV-nál. Majd az volt a legfőbb dilemmám, hogy az Iparművészeti vagy a Képzőművészeti Főiskolán folytassam tanulmányaimat. Végül is az Iparművészetre vettem fel, belsőépítésznek, egyik tanárom javaslatára, aki elsősorban tervezőt és nem grafikusot vélt bennem felfedezni. De egy év elteltével Borsos Miklós szobrászművész tanácsát megfogadva átkerültem a Képzőművészetre, ahol 1960-ban a grafikai szakon végeztem.*

- *Mi történt a továbbiakban?*

- *A főiskola elvégzése után három évig szabadúszó voltam, majd 1966-tól tanári állást vállaltam a Török Pál úti gimnáziumban, ahol működött képző- és iparművészeti szakközépiskola is. 26 évig itt tanítottam képgrafikát és alkalmazott grafikát. Nagy élmény volt számomra, hogy a gimnáziumban egyútt dolgozhattam Raszler Károllyal, egykori tanárommal.*

- *Szíveskedjen bepillantást engedni családi életébe is!*

- *Két gyermekem van, egy fiú és egy leány. A fiam szintén elvégezte a Képzőművészeti Főiskolát, festő-restaurátor szakon, felesége is ott végzett. Leányom eredetileg művészettörténésznek készült, jelenleg a Képzőművészeti Szövetség külügyi osztályán dolgozik. Mindkét családban van két unokám, ők nagyon sok boldog órát jelentenek nekem.*

- *Mik a terveit? Min dolgozik pillanatnyilag?*

- *Élérkezem ahhoz az életkorhoz, amikor egy gyűjteményes kiállítást kellene összehoznom. De tevékenységem elég sokirányú, foglalkozom rézkarccal, linómetszettel, grafikával, litográfiával és még sok más technikával. Aztán egy sor megbízatást is teljesítenem kell. Én azt szeretném, ha csak a művészetnek élhetnék.*

- *Gondolkodott-e már egy itthoni kiállításon?*

- *Természetesen. Valamikor gyermekkoromban a kántoriskolában egy 10-15 képből áll kiállítást láttam Barla Ede másolataiból. Úgy érzem ez is figyelmeztet egy szülőfaluammal szembeni kötelességemre.*

- *Várjuk nagy szeretettel és tisztelettel!*

Vass Hajnalka és a Galga Expedíció szülőföldkutatói

EGYHÁZKÖZSÉGI HÍRADÓ

† ISTEN HÁZÁBAN †

Beszélgetés Lukács András turai plébánossal

- 1994. év végén jelent meg a TURAI ÉNEKESKÖNYV, melyet Tóth Péter László karnaggal közösen állított össze Plébános atya. 1995. végén az ISTEN HÁZÁBAN c. munkát vehettük kezünkbe. Meglepetés volt, hogy egy gyermekeknek szóló változat is kiadásra került. Az összeállítója, írója Lukács András plébános úr, a fotókat Mészárosné, Seres Csilla készítette. Kérem beszéljen az előzményekről! Mi adta az ötletet, mi motiválta e könyv megjelentetésében?

- A 2000 példányban megjelent Turai Énekeskönyv rövid idő alatt elfogyott. Gondolkodtam, mi volna az, amit a hívek, gyerekek kezébe adhatnék, amiből tanulhatnak, és ami turai vonatkozású. A templommal kapcsolatban mindig zavart, hogy sokan nem tudták, és nem tudják, hogy a templomban mi micsoda? Amikor Asztrik atya tervezte a templom belső festését, sokszor elmondta: "Necsak díszítsen, hanem minden tanítson is." Ezért ragaszkodott hozzá, hogy a színes üvegablakoknál legyen ott a szentek neve. Az odaillő, a szentre jellemző lelkületet kifejező szentírási idézeteket magam válogattam. Egy alkalommal kiküldtem egy ministránst, hogy hozza be a sekrestyébe a Lourdesi barlangból a kovácsoltvas gyertyatartót. Nem tudta hol van a Lourdesi barlang templomunkban. Ez bizony szegveny, ha még az se ismeri a templomot, aki gyakran ott van, mások mit tudjanak róla? De ez nemcsak itt van így. Főton, híres műemléktemplomban voltam három esztendeig, sokszor vezettem idegeneket, bemutatva a gyönyörű templomot és ékességeit. Egy alkalommal barátom is velük volt - az ő vendégeinek magyaráztam - a9 végén azt mondta: "Te, én már itt lakok lassan 50 éve, idejárom, de ennek a felét se tudtam."

Céлом tehát az volt: ismerjék meg a turai hívek második otthonukat, ahol a keresztségben újjászültek: a templomot. Nem művészi, nem történelmi szempontok vezettek, hiszen sokszor átépített templomunkban nem sok maradt a régi értékekből, hanem az, hogy legyenek tisztában a látottakkal, tudják, mit, kit látnak, és a látása is tanítsa, ösztönözze őket valami szépre, jóra, lelkileg hasznosra. Pl. Ha Szent Erzsébetet látja, gondoljon ő is a szegényre, a szeretet gyakorlására. Ha Szent Gellért vértanút nézi, bátorítsa őt hitének megvallására. Az oltárra nézve a szentmiseáldozatra, szentáldozásra gondoljon, a felolvasóállvány a Szentíráásra terelje figyelmét. Ezek alapján válogattam verseket, imákat, és egészítettem ki saját gondolataimmal. Bár sok írás benne nem saját szerzeményem, hanem mások lelkének termése, ezeket átélve, átélve, átélve az egyes témakörökkel kapcsolatban saját lelkemen szűrtem át. Van benne néhány elhangzott prédikációm is.

- Egy újabb könyv gondolata nem fogalmazódott meg meg plébános úrban?

Volt, aki azt kérdezte, maga Keszthelyi püspök atya is: " Sok lelkipásztori elfoglaltságod mellett, hogy jutott erre idő? Mikor csináltad? " Először is ez nem a lelkipásztori munka mellett készült, mert ez maga is a hívek Istenhez vezetésének egyik alkalma és módja. De ha időm engedné, sokféle témában tudnék hasonló összeállítást produkálni. Már a szemináriumban elkezdtem jegyzetelni, gyűjteményi újságokból, könyvekből, a látottakból, a hallottakból. Mindaz érdekelt, és ma is érdekel, amiről úgy látom, hogy annak segítségével valamit szemléletesebben, világosabban tudok megmagyarázni. Azokat a gondolatokat leírom, elteszem, időnként lapozgatom. Nagy segítség ez az Igehirdetésben is. Beszédeim 27 évről majdnem mind megvannak. Nem túlzok, de másfél mázsányi jegyzetem biztosan van.

- Gondolom nemcsak az ideje kevés. Beszélne egy kicsit az egyházközség anyagi, valamint személyi ellátottságáról?

A jelenlegi állapot orvosi szóval "elsősegélynyújtásnak" felel meg. Ennyi katolikus ellátása úgy, hogy a plébános személyes kapcsolatot tudjon tartani híveivel, ismerje őket, nem egy, hanem legalább 3-4 pap munkája lenne. A múlt évben tartott Váci Szinoduson is szerepel a gondolat: plébániának, egyházközségnek a híveknek az a közössége számít, amit egy pap személyes kapcsolatban tud ellátni. Ez kb. 1000 fő lenne. Nem azért nincs, mert én nem kérek, vagy nem akarok káplánt, segítőársat, hanem azért, mert nagyon kevés a pap. Így bizony sok mindent, amit azelőtt meg tudtuk tenni, ma képtelenség. pl. külön-külön elsőáldozási, vagy jegyesoktatások. Szerencsére civilek, hitoktatók sok mindenben besegítenek, és a turai hívek nagy része is megértő.

Anyagi dolgainkkal kapcsolatban annyit, hogy a Váci Szinodus szerint az egyházi hozzájárulás a kereset 1%-a kellene legyen minimálisan (ebben az egyházi adó, adományok, perselybe adott pénz számít). Nálunk évek óta keresőként 300 Ft. Ha ezt minden turai katolikus megfizetné, az egyházközség nagyobb, fontos kiadásaira elég lenne. Sokan azonban egyáltalán nem, vagy csak kevesebbet szánnak, vagy tudnak adni az egyház céljaira. Azt szoktuk mondani: mindenki tehetsége szerint járuljon hozzá közös kiadásainkhoz. Aki viszont igénybe veszi az egyház szolgálatait, keresztes, hitoktatás, esküvő, temetés stb. attól az egyházközség is elvárja, hogy közös kiadásainkból, gondjainkból is vegye ki részét. Az u.n. állami támogatás ma már szinte csak a hitoktatásra kapott óradíjból áll. Az árak emelkedése sujt minket is, mert sem az egyházi adó, sem a perselybe adott adomány nem követi az inflációt.

- A jegyesoktatás felvállalása jelent-e plusz anyagi terhet?

Komolyabb összeget nem, mert az előadók / orvosok, pedagógusok, pszichológus, nagycsaládok komolyan vallásos, a fiatalokért felelősséget érző emberek, nagy részük még az útiköltséget sem fogadja el. Hála Istennek, hogy láthatunk

EGYHÁZKÖZSÉGI HÍRADÓ

ilyen fiatal, elkötelezett keresztény családokat, akik tudnak másokra is gondolni, készek soha nem látott idegeneknek is jószívvel segíteni. Egyébként nem hiszem, hogy van jobb befektetés, mint jó házasságokra, családi életre felkészíteni fiatalokat. Amilyen lesz az ő életük, olyan lesz a magyar jövő!

- Olvashattunk és hallhattunk róla, hogy közéleti szerepeket is vállal. Miért tartja ezeket fontosnak?

Az ilyen irányú feladatok vállalásának részéről nem elvi akadályai vannak. Amiben tudok, a közösség, a község érdekében mindig szívesen teszek. De az időhiány, hogy egyedül vagyok pap. Iskolaszéki és egyéb ülések ütköznek papi feladataimmal... ezért komoly részvételnek alkalmi megjelenésem nem igen számít. Amivel tudok, a Honfoglalás 1100. évfordulójának megünneplésében is szívesen közreműködök, hiszen mindannyiunknak öröm, hogy "ittthon vagyunk" 1100 éve ezen a földön. (Egyházzenei, orgonahangverseny. Bálint atya előadás-sorozata stb. Nem szeretem azonban a túl sok rendezvényt se egyházmegyei, se községi viszony-

latban. A sokféle találkozó helyett nagyobb súlyt kell fektetni a hétköznapi munkájára, mert az többet ér, több lelki, szellemi haszonnal jár!

- A turaiak vallásosságáról írt egy cikket a Váci Egyházmegyei Tudósítóban.

- Valóban, megkértek rá. Az, hogy az egyházmegye plébániáinak bemutatkozásában másodikként szerepeltünk, értékelés is a püspökség részéről. Bár Tura szinte teljesen katolikus falu, mégis sokféle felfogású ember él itt. Vannak, akik intelligensen, komolyan veszik, élik vallásosságukat. Vannak szépen, együtt templombjáró családok. Vannak szép számmal, akik egy-egy karitás akcióban másokat segítő szeretettel kiveszik részüket. De van sok gyermek, akit nem szüleinek példája, hanem csak szava, vagy a hitoktató unszólása hoz Isten Házába. A falu az átlagosnál vallásosabb. De nemcsak utánunk járnak a sorban, hanem előttünk is.

- Milyen a visszhangja a turai hitéletnek a katolikus szervezetek, gyermekszervezetek /KALÁSZ, cserkészlet, IFI hittan, énekkar, ministránsok/ munkája, vagy akár a szentmise december 10-i rádiós közvetítése tükrében?

- Hála Istennek, Turának most is jó híre van nemcsak a közeli vidéken, távolabb is. A rádiós szentmise után sok levelet kaptam, melyben megírták, hogy nagyon boldogan hallgatták a gyönyörű éneket, érezni lehetett az áhitatot a rádión keresztül is. Egyik levélben az állt, hogy ilyenre lenne szükség, mindig Turáról kellene közvetíteni a szentmisét és a szentbeszédet is. (Itthon meg sokan nem jönnek?)

A KALÁSZ fogadalomtételkor megyéspüspök úr is megtisztelt bennünket; „örült a vidékről jött kb 300 vendég”. ifi hittanosaink a váci ministráns találkozóan a több száz ministráns részére lebonyolított forgószínpad-szerű játékkal vívták ki sok papnak, résztvevőnek elismerését. Egyébként a 42 ministráns csoportképét püspök atya fölakasztotta a Püspökség folyosóján.. Többen irigvelték, hogy persze, megint Tura... A válasza ez volt: "Ha van nálatok is sok ministráns, küldjétek képet róluk, szívesen melléjük akasztom." Láttam, hogy még nincs mellettük fölakasztva senki. Barcsi Zsolt hitoktatóval két turai ifi hittanost kért fel a Püspök atya egy Váci Egyházmegye számára készítendő MINISTRÁNS lap szerkesztésére. Énekkaraink színvonalával is kevés helyen vetekszenek.

Az említett cikkben ami az Új Misszió c. folyóiratban jelent meg /is, most is ezekkel a szavakkal összegzem hálámat Istennek a turai hívekért: "Dicsekszem is veletek Isten egyházaiban: állhatatosságtokkal és hitetekkel, mellyel minden üldözést és zaklatást elviseltetek." /2.Tessz. 1,4/

-Köszönjük.

Seres Tünde

EGYHÁZKÖZSÉGI HÍRADÓ

"Római virágszedés"

Ifjúsági hittanosok zarándoklata az Örök Városban

Assisi, a búcsú

Elérkezett a vasárnap, az utolsó nap, melyet olasz földön töltöttünk. Miután Rómában a Szt. István Zarándokházban résztvettünk a reggeli szentmisén, elhagytuk a várost, hogy folytassuk utunkat térben és időben egyaránt. Végső úticélunk egy kedves kisváros volt, amely még mindig híven tükrözi a középkori Itália arculatát. Assisibe érkezünk, ahol a XIII. század elején megszületett a ferences rend

A rend alapítója, Assisi Szt. Ferenc egy Pietro Bernardone nevű gazdag posztókereskedő fiaként ebben a városban látta meg a napvilágot 1181-ben. Volt tékozló aranyifjú, katona, fényes lovag, bűnbánó zarándok és leprások ápolója; s lett Isten alázatos szolgája, "a szent szegénység trubadúrja", a ferences rend megalapítója. A keresztény bölcsélet virágzásának idején ő - a műveletlen laikus szerzetes - lett a vallás megújítója. A szegénység, az egyszerűség programját hirdette és követelte meg rendjének tagjaitól (a ferenceseknek nem lehetett vagyonuk: alamizsnából és két kezük munkájából éltek). Közvetlen és meghitt kapcsolatban állt a természettel, testvéreinek tekintette az élőlényeket, sőt az elemeket is. Prédikált a madaraknak és megszelídített egy vad farkast. Cselekedeteit, tanításait és csodatételeit egész legendárium - a Fioretti (Szt. Ferenc virágoskertje) - örökölte meg az utókor számára. A szeretet és a derű apostola, a béke híve volt. Békét szerzett a háborúskodásba belefeledkezett itáliai városoknak. Egyike volt azoknak, akik tiszta életük jutalmaként magukon viselhették Krisztus sebeit, a stigmákat. Két évvel halála után - 1228-ban - avatták szentté.

A város keleti végén található a többemeletes árkádsorra épített nagy ferences kolostor várszerű tömbje. Messze kimagaslik belőle a többszintű gótikus Szt. Ferenc-templom, amelyet 1228 és 1253 között építettek. Az alsó templom alacsony csúcsíves boltozataival, a festett üvegablakokon beszivárgó fényben színesen derengő középkori freskóival sejtelmes, misztikus varázst kelt a látogatóban. A főhajó pillérei közül festői kápolnák nyílnak. Ez a misztikus helység tulajdonképpen sírtemplom - s mégsem az. Szt. Ferenc holttestét - egyik leghívebb társa - Éliás olyan szerető gonddal rejtette el 1230-ban az épülő bazilikában, hogy csak 1818-ban, 24 napi keresés után találták meg egy kőkoporsóban. Ekkor rendezték be klasszicista stílusban az alsó templom alatti

kriptát, amit azóta kibővítettek. A bazilikában helyet kapott egy Giotto tanítványai által készített Árpádházi Szt. Erzsébetet ábrázoló freskó is. Az alsó templomból meredek lépcső vezet fel a kolostor emeletes körfolyosókkal szegélyezett zárt udvarába. Innen nyílik egy sekrestyeszerű helyiség, ahol a turisták és a zarándokok emléktárgyakat, útikönyveket, képeslapokat vásárolhatnak. Innen újabb lépcső vezet a felső templomba, melynek falait és a csúcsíves boltozatokat számtalan freskó díszíti. A kereszthajó és a mennyezet azonban mára már annyira tönkrementek, hogy csak a művészettörténészek érdeklődésére tarthatnak számot. Itt található azonban az a Giotto által készített híres freskosorozat, amely, mint egy képeskönyv, 28 képből örökíti meg a szent cselekedeteit; címe Szt. Ferenc legendája. A képek még ma is jó állapotban vannak. A főbejárat gótikus kettős ajtaja rendszerint nyitva áll, így a látogató kiléphet a felső templom előtti napsugárban úszó, zöld gyepel fedett térségre, hogy megcsodálja a varázslatos panorámát, amely ma is épp olyan mint Szt. Ferenc életében.

Assisi egyike a legépebben fennmaradt középkori városoknak. A főtere felé haladó Via San Francesco mentén régi kis házak, kedves paloták állnak. Ám nemcsak középkori romokat találunk itt. Assisi jelentős hely lehetett a római korban is. Itt született az Augustus idején alkotó híres költő Propertius. A véres keresztényüldözés nem kímélte ezt a várost sem. Assisi első püspöke Szt. Rufinus 300-ban mártírhalt, az ő nevét viseli a város 1140-ben épült dómja. A városkapun túl, a hegyoldalban van a legendákban sokszor szereplő S. Damiano. Hajdan egyszerű oratórium volt. Szt. Ferenc alamizsnáival templommá és kolostorra bővítette. Haláláig itt élt Szt. Klára, a klarissza rend alapítója, és itt készült az olasz irodalom első volgare nyelvű költeménye, Szt. Ferenc Naphimnusza.

Miután felkerestük Szt. Klára sírját - a róla elnevezett bazilikában -, és Szt. Ferenc szülőházát - amely ma kis kápolna -, csoportokban elindultunk, hogy ajándékokat emléktárgyakat vásároljunk. Erősen alkonyodott már, amikor elhagytuk a várost, és nekiindultunk az 1500 km-es visszaútnak.

Hazafelé még megcsodálhattuk a Weörthi tavat Ausztriában, majd a koradélutáni órákban érkezünk haza.

Most, hónapokkal a felejthetetlen utazás után ért meg bennünk igazán a zarándoklat jelentősége. Hatása, azt hiszem, kitorolhatetlenül bennünk is marad. Befejezésül még csak annyit: nehéz dologra vállalkoztunk, amikor élményeinket papírra vetettük, mert ha valamire, úgy erre igaz a mondás: "mindezt látni kell".

Lajos Lilla

V É G E

A múzsa esőkje

A NYUGHATATLAN VADÁSZ LÉLEK

Nézd! A telihold fénylő korongját, ahogy
A felhők mögül előbújik az égen, ott.
S az éji erdőn egy árny suhan át,
Bagoly vagy denevér vadászik talán?
Nem!
A fák esendben hajlongnak a szélben,
S egy szellem, egy lélek suhan át az éjben.
Majd megáll, s egy rönkre "ül" a nyiladók szélén,
Arcát tenyerébe téve könyököl a térdén,
S elmereng; míg élt az erdő volt mindene,
Most, hogy meghalt ez lett nyughelye.
A régi emlékek felsajognak "lélek testében",
S a fájdalomtól nem nyughat örökre békében.
Keresi a gyógyírt sebére, ha az est lesz áll,
És a sötétben eltűnik körös-körül a láthatár.

Keresztes Nimród
1994.

MAGYAR MÚLT

Nap nyugszik a bére mögött,
Őrszem áll a vár fokán,
Imára hív a műezzin,
Hallod-e jó cimborám?

Sötét pincék mélyén,
Rablánc esörög karján,
A sok magyar vitéznek,
Hallod-e jó cimborám?

Búsan dalol mind az ötven:
Átok reád Oszmán,
Égnek száll a csöndes nóta,
Hallod-e jó cimborám?

Keresztes Nimród
1995.

AHOGY MÚLNAK AZ ÉVEK...

Ahogy múlnak az évek
A remény belőlem úgy apad.
Sár-arcomat a nap szikkasztja,
S eltűnik mint egy gondolat.

Emlékké válok magam is,
S az idő végtelen tengerén,
Elhajzom jobb vizekre,
El a földtől messze-messze,
Hol nem talál rám Isten, s ember,
S a vágy nem tépi szívemet.
Mert tudom jól, hogy ez nem élet,
S hogy jobb sorsra volnék érdemes!

Keresztes Nimród
1996.

MINDJÁRT ELREPÜLÖK...

Mindjárt elrepülök a csillagok közé a holdra,
vagy csak itt a földön szállok egyre magasabb égboltra?
Madár vagyok, egy rab gerle. Fogvatartóm megkötözött,
az által, hogy a lábamra itt a földön követ kötött.

Elrepülni sosem fogok, megbélyegzett madár lettem!
Erős szárnyam kitepték mind, gyenge szárnyal mit
kezdhettem?

De érzem, hiszem elrepülök, valahol a felhők fölött
megtalálom erős szárnyam,
lelkem akkor már kitártam, és a földet átölelem,
villódzó nagy magasságban! (ÁG)

NEM ÍGY GONDOLTAM... (1996. Március 15-ről)

Nem így gondoltam...

Villódzó fénybe nézve,
Népszámlálás eredményén tűnődve,
Elsírva mindenkinek,
Hogy a magyar becsstelen és hazug lett,
S földet dobva honra
Menni halotti torunkra!
Gondoltam;
Lesz Himnusz és Szózat,
Lobogók és a Nemzeti dal,
Lesz Petőfi emlékezete
Őseink dicsőítése,
S a hon e napon ünnepelve
Életet lehel a sorvadt lelkekbe!
De láttam
A ködös jelen méla keringőjét,
Reflektorok röhögő fényét,
Nagyszülőket kigúnyoló unokát,
Egyenruhások mozdulatlan hadát.
Láttam

A fehérítő jelent,
Melybe a múltat zölddel írták bele,
S mellüket döngető hamis profétákat,
Kik mindenhol magukat látják!
Láttam,
Hogy eltelve büszkeséggel
Másokat könnyekre ítélték,
Majd az önzés országába léptek
És profétálnak mindenek felett.

Óh, nem így, nem így, nem így!

Gondoltam,
De most üres vagyok.
Láttam,
De most vak vagyok.
Szólnék,
De csak sötétséget látok. (TOP)

Föld Napjára Van még élet a FÖLDÖN!

Van, de meddig lesz? Az erre adható válasz talán mi is meg tudnánk adni, ha figyelemmel kísérjük a közelünkben élő természetes élővilágot. Nézzünk szét az erdőkben, a réten, a Galga patak partján, hogy milyen sokszínű a növény- és állatvilág. Mi is az, ami itt él, amit élni hagyunk, ami még a nagy alkalmazkodó-képességének, élni akarásának köszönhetően élhet, szaporodhat?

Csak nézzük meg a Galga patakunk környékét. 20-25 éve tiszta vizű volt, fürödni lehetett benne. Mennyi szitakötő röpködött körbe-körbe, a halak közül a vágócsikot szinte kézzel lehetett fogni, a gólyák is itt szerezték meg táplálékukat. Mindegyik állatfajból kevesebb él! Az ember zaklatást, közeli jelenlétét nem szívesen viseli el a gólya. Ígyre nehezebben talál fészkeléséhez, fiókái felneveléséhez megfelelő idős nagy fát, nyugodt helyet.

Hasonlóan zavartalan környezetet, idős fákat igényelnek a ragadozó madarak is fészkelésükhöz. Sajnos a temetőben kivágott öreg fákon lakó 100-150 bagoly azóta össze-vissza bolyong a faluban, mert kb. egy év óta nem találnak igazi nyugodt helyre. A fákat nem kivágni kell, hanem gondozni, ápolni, és a száraz részeket levágni. A fa csak így képes élni, akár 100 évig is.

Égyre nagyobb területen van szemét falunk határában. Nem a kijelölt szeméttlerakóhelyen, hanem a faluszelei erdőkben, réten és árkokban.

Miért dobáljuk el a szemetet lakóhelyünk környékén. Tegyük a hulladékgyűjtő edénybe a szemetet és hetente szállíttassuk el. Vigyázat nem minden szemét! Vannak veszélyes anyagok, pl. a használt elemek, melyeket az iskolai gyűjtőedénybe lehet tenni. Ezt a veszélyes hulladékot külön kell kezelni, évente egy alkalommal az önkormányzat az aszói Veszélyes Hulladék-lerakóhelyen helyezi örök nyugalomra. Gondoljunk a tiszta papírokra, könyvekre, újságokra! Vigyük a MÉII-be! A növényi hulladékokat komposztáljuk. A tavaszi árok- és kerttakarításkor, de a határban is sokszor tapasztaljuk, hogy a gyepet leégetik. Nemesak a talajban élő élőlényeket károsítják, hanem a rajta élő növényeket és állatokat is. A növények meg menekülni sem tudnak! Nem is beszélve a levegőszennyezésről!

Az emberi hanyagság, lustaság, butaság az egyes fajokat elpusztítja.

Általában nem vesszük figyelembe, nem akarjuk tudomásul venni, hogy rajtunk kívül élnek még élőlények ezen a bolygón.

E sorok legelején feltett kérdéseinkre már meg tudunk fogalmazni egy egyszerű rövid választ. Addig lesz ÉLET A FÖLDÖN és körülöttünk, amíg hagyjuk, hogy legyen, ameddig nem tesszük teljesen tönkre nemcsak mások, hanem saját életfeltételeinket is.

Jenei Csabáné

az iskolai környezetvédelmi szakkör vezetője

A MEZŐGAZDASÁG 1996. ÉVI TÁMOGATÁSI RENDSZERE

1995. december 29-én, a Magyar Közlöny 117. számában jelent meg az 1996. évi agrártámogatások rendszere.

Ki részesülhet agrártámogatásban?

A gazdasági társaságok, egyéni vállalkozók, illetve magánszemélyek (ideértve a mezőgazdasági kistermelőket is).

Mire igényelhető?

Az agrártermeléshez, a reorganizációs programhoz, a meliorációs és öntözésfejlesztési beruházásokhoz, az erdőtelepítéshez és erdőszerkezet-átalakításhoz, fásításhoz, az erdőkárok elhárításához, az erdei vasutak működtetéséhez, a jóléti és parkerdő fenntartásához, valamint az agrártermelés fejlesztését szolgáló építési és szőlő-, ill. gyümölcsstelepitési beruházásokhoz. Formája bevételt növelő, illetve a termelési költségeket csökkentő közvetlen termelői támogatás, forgóeszközhitel kamat-

támogatása, fejlesztési célú juttatás, vagy éven túli lejáratú beruházási hitel kamattámogatása lehet.

Hogyan lehet igényelni?

A támogatásokat írásban, a fentebb említett közlöny-számban megjelent rendeletek, illetve a később kiadott pontosító rendelet mellékleteiként közreadott igénylőlapp-minták, valamint a közeljövőben megjelenő pályázati felhívások alapján kell igényelni. (A rendelet a különböző támogatási formákhoz kapcsolódóan szabályozza azt is, hogy hol kell az igénylést, illetve a pályázatokat beadni, s közli a kifizetési módokat.)

Új támogatási forma:

a földalapú normatív támogatás

"A földhasznosítás elősegítésének támogatása" jogcímen a gyengébb minőségű földön gazdálkodók normatív, vagyis nem pályázati úton elnyerhető juttatásban részesülnek. Ezt a támogatást az a külterületi földet használó kaphatja, aki hektáronként 19 AK-t meg nem haladó szőlő, illetőleg gyümölcs művelési árutermőföldet hasznosít, továbbá halastavat használ.

A támogatás értéke szántó, kert szőlő és gyümölcsös művelési ágú földterület után, ha a termőföld hektáronkénti kataszteri tiszta jövedelme

szántó, kert esetén szőlő, gyümölcsös esetén:

AK/ha	AK/ha	
0,01- 5,00	0,01-20,00	5.000 Ft/ha,
5,01-10,00	20,01-40,00	4.000 Ft/ha,
10,01-14,00	40,01-56,00	3.000 Ft/ha,
14,01-19,00	56,01-76,00	2.000 Ft/ha,

gyep művelési ágú földterület után, ha a földminőség:

0,01- 5,00 AK/ha	2.000 Ft/ha,
5,01-10,00 AK/ha	1.500 Ft/ha,
10,01-19,00 AK/ha	1.000 Ft/ha,

halastóként nyilvántartott, és így hasznosított földterület után 3000 Ft/ha.

Az új mezőgazdasági gép vásárlásának támogatása

A gazdálkodók az új mezőgazdasági erő- és munkagépek vásárlásához a tényleges beszerzési költségek alapulvételével (amely nem tartalmazza az ÁFA-t, de közvetlen import esetén tartalmazza a vámot, vámpótlékot, vámkezelési díjat, a statisztikai illetéket)

- 25 % mértékű, végleges fejlesztési célú juttatást,
- pénzintézetitől felvett éven túli lejáratra engedélyezett hitel után a hitelszerződés szerinti időszakra felszámított kamat 30 % -nak megfelelő mértékű kamattámogatást vehetnek igénybe. E támogatás igénybevételéhez nem kell pályázatot benyújtani, az előírt dokumentumok bemutatása után automatikusan igényelhető!

A termőföld védelmének, hasznosításának támogatása

E támogatás az alábbi célokra vehető igénybe:

A termőföld rendeltetésszerű hasznosítására való alkalmassá tételével összefüggő feladatok végrehajtásához.

Ezen belül:

- a gyepterületek művelésági-változást nem eredményező hasznosítására való alkalmassá tételéhez,
- a borvidéken vagy bortermőhelyen a szőlő termőhelyi kataszterben I. és II. osztályú, 10 % -os lejtés feletti, ill. 150 m tengerszint magasság feletti területnek szőlőtelepítés céljára történő kialakításához (pl. teraszírozás),
- a birtokösszevonás lebonyolításának elősegítéséhez,
- a művelés alól kivett - természetvédelmi oltalom alatt nem álló - terület mezőgazdasági hasznosításra való alkalmassá tételéhez,
- jó termőképességű, de egyébként kihasználatlan gyepterület más művelési ágban történő hasznosításra való alkalmassá tételéhez.

A termőtalaj minőségének védelmével összefüggő feladatok végrehajtásához, így különösen:

- az erodált vagy erózióra hajlamos területen a víz- és szélérozió elleni eljárások és létesítmények megvalósításához,
- a másodlagosan elvizenyősödött területek vízháztartásának szabályozásához,
- a savanyú szikes, illetve homoktalajok javításához,
- a talajvédelemmel összefüggő területrendezési munkákhoz,
- a környezetkímélő talajvédelmi technológia alkalmazásához.

A fentiek előkészítéséhez szükséges tervek és költségvetés beszerzéséhez: a termőföld és termőtalaj mennyiségi és minőségi védelmével összefüggő kutatásokhoz: a földbirtok-politika gyakorlati megvalósítását elősegítő nemzetközi kapcsolattartás elősegítéséhez. A támogatás mértéké - a rendeletben részletezett megosztás szerint - az elfogadott költségeknek maximum 40, ill. 80 % -a lehet. Kérelemre a támogatás 50 % -áig előleg is nyújtható.

Mezőgazdasági biztosítások díjának támogatása

Ilyen támogatást az igényelhet, aki a szántóföldi növénytermesztésben, a szőlő- és gyümölcsstermesztésben az elemi károk miatti hozamcsökkenésből eredő károsodás mérséklésére érvényes biztosítással - ideértve az önkéntes mezőgazdasági szakosított biztosító egyesületeknél kötött mezőgazdasági biztosítást is - rendelkezik. Amennyiben a jogszabály nem biztosítható elemi kár (például aszálykár) megtérítéséhez nyújt támogatást, e jogcímen támogatásban csak az részesülhet, aki (amely) megfelelő tartalmú mezőgazdasági biztosítással rendelkezik. A támogatás értéke a ténylegesen kifizetett, számlával igazolt biztosítási díj 30 % -a.

Az apaállat beszerzésének, beállításának támogatása

Az állattenyésztés szakágazatban normatív módon támogatás vehető igénybe a tenyészbika, a tenyészkan, a tenyészkos, valamint a tenyészbak beszerzésére, saját nevelésű apaállatok tenyésztésbe állítására.

A támogatás mértéke:

Tenyészbika beállítása esetén	50.000 Ft/egyed
Tenyészkan beállítása esetén	10-25.000 Ft/egyed
Tenyészkos(bak) beállítására (tenyészindextől függően)	10-20.000 Ft/egyed.

Az igénylő, ha a támogatást igénybe veszi, köteles az apaállatot legalább két évig tenyésztésben tartani.

Új építési beruházásokhoz igénybe vehető fix összegű támogatások

Épület kategóriától függően:

I. kategória	4.000 Ft/m ²
II. kategória	6.000 Ft/m ²
III. kategória	10.000 Ft/m ²

A szőlő-, valamint a gyümölcs telepítéséhez igénybe vehető fix összegű támogatások

Szőlőtelepítés:

Tenyészterülettől és termőhelytől függően hektáronként 448.000 - 907.000 Ft támogatás igényelhető

Gyümölcs telepítés:

Tenyészterülettől és a gyümölcs fajtájától függően hektáronként 360.000 - 680.000 Ft támogatás igényelhető.

A támogatásokkal, azok igénylésével kapcsolatos bővebb információkért forduljon a gazdajegyzőhöz.

Ruszkai János
gazdajegyző

SPORT SPORT SPORT SPORT

Tömegsport tájékoztató az asztalitenisz bajnokságról

Nagyközségünk Önkormányzata a TKSK-val közösen helyi asztalitenisz bajnokságot hirdetett meg 1996. február 17-re. A művelődési házban megrendezésre került versenyre szép számmal jelentkeztek fiatalok és felnőttek egyaránt. A jelentkezések arányában két csoport lett mdtva. ifjúsági és felnőtt korosztályban. A sorsolásokat követően elindult az igazi küzdelem. Meg kell állapítani, hogy a felállított négy asztalnál igen tehetséges versenyzők mutatták meg játékos tudásukat. Színvonalas

mérkőzések alakultak ki, melyeket a megjelent nézők is nagy-nagy figyelemmel követték. A szoros versenyküzdelemnek lettek dobogós és dobogón kívüli helyezettei.

Ifjúsági csoport

- egyéni

- 1.: Gólya István
 - 2.: Tetézi Attila
 - 3.: Homolya Gábor
- páros

- 1.: Gólya István - Homolya Gábor
- 2.: Kuti László - Tetézi Attila
- 3.: Nagy Szilárd - Hegedűs József

Felnőtt csoport

- egyéni

- 1.: Rigó László
 - 2.: Kuti Gábor
 - 3.: Gólya István
- páros

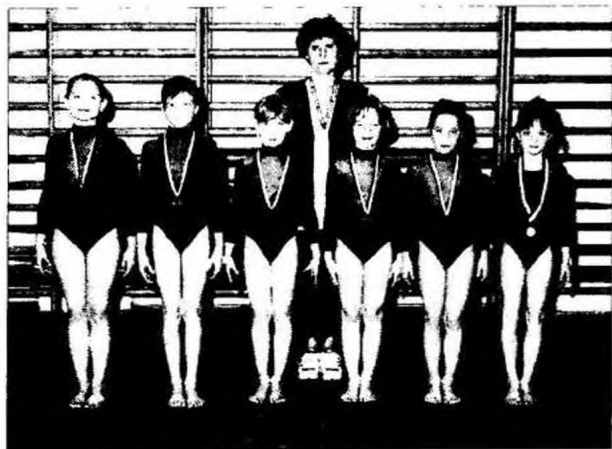
- 1.: Rigó László - Tóth Zs. István
- 2.: Kuti Maritta - Kuti Gábor
- 3.: Palya Mihály - Gólya István

Gratulálunk minden játékosnak a színvonalas mérkőzésekért! Itt tulajdonképpen mindenki nyert kb. öt órás egészséges testmozgással és sikerélményekkel teli kellemes szabadidőt. Ezt az is bizonyítja, hogy versenyen kívül is lejátszásra került jó néhány mérkőzés. A verseny alatt minden résztvevő meg lett vendégelve - a nevezési díjából vásárolt - üdítővel, szendvicssel, ami a nagy izgalmak között igen jól esett.

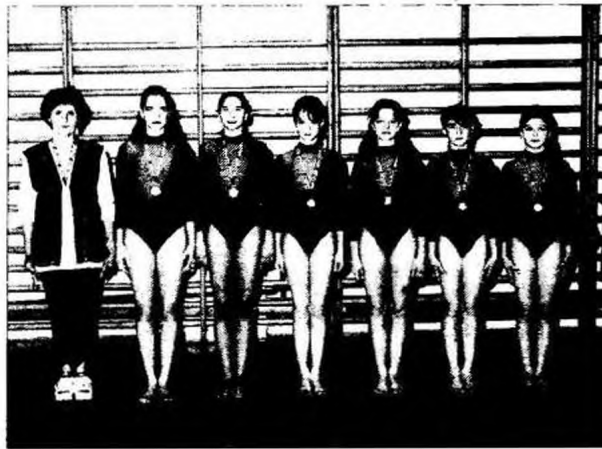
Köszönetet érdemelnek a játékvezetők Király László, Gólya István, Dudás József, Palya Mihály, Tóth Zs. István, Gunda János, a szervezők Lajkó István, Szilágyi Gábor, Darnyikné Kangyal Zsuzsa, valamint a művelődési ház munkatársai Seres Tünde, Seres Sándorné.

Pásztor László
Okt., Kult. és Sportbiz. elnöke

Fotók: Seres Csilla

I. korcsoport:

Galambos Éva, Bíró Krisztina, Surányi Lilla,
Kálna Natália, Szalai Zita, Pásztor Enikő,
Csányi Eszter, Tóth Zs. Nóra, Dolányi Edit

II. és III. korcsoport:

Galambos Edit, Tóth Mária, Juhász Gabriella,
Bíró Szilvia, Jónás Zsuzsa, Tóth Zs. Anita,
Tóth Gabriella, Diós Anikó

Ismét tornászsikerek

Az I. korcsoportos turai tornászlányok Pest megye bajnokai lettek, majd a területi döntőn a IV. helyet szerezték meg. A turai II. és III. korcsoportos lányok a Nagykőrösön megrendezésre került megyei versenyen I. helyezést értek el. A megyebajnok csapat így továbbjutott a területi döntőre, melyet Cegléden rendeztek meg. Cegléden a II. helyezést szerezték meg, mely zöld utat jelentett az április 2-i budapesti országos versenyre. A sikersorozat méltó lezárásaként országos IV. helyezéssel érkeztek haza. Eredményeikhez nekik és edzőjüknek, Vargu Mihálynénak is büszke szívvel gratulálunk!

Seres Csilla

Mint partra vetett hal...

1968-ban kötöttem életemet a turai termelőszövetkezethez. Itt kezdtem gyakornokként, majd 1972-ben - a főiskola elvégzése után - is itt helyezkedtem el. 1995-ig tagként dolgoztam a tsz-ben.

Mivel a trinci borozó üzemeltetése különböző okok miatt veszteséges volt, s az akkori vezetés megoldást keresett a jobb működítésre, azt javasoltam: árvesszem, s jövedelmezővé teszem az üzletet.

Kezdetben szoros elszámolású volt, majd jövedelemérdekeltségűvé vált a bolt. Ez alatt az idő alatt - szerény számításaim szerint - több mint 10 millió forinttal gazdagítottam a tsz-t családi munkával. (Öcsémrel, aki szintén tsz-tag és feleségemmel, aki 1985-től tsz-alkalmazott.)

1991-től szerződéses üzemeltetésűvé vált a borozó. Két évre rá - 1993-ban - került szóba, hogy a termelőszövetkezet el kívánja adni az üzletet. Ebben az időben vált ketté a tsz turai és hévízi fele - eléggé zavaros problémás időszak volt ez.

Akkor az épületet 900 ezer forintra becsülte fel a szövetkezet által megbízott szakember. Tudtam, hogy ez nem lehet vásárlási ár az akkori üzleti viszonyokhoz képest, de amit a tsz vezetősége megállapított - 2 és félmillió forintot - túlzottnak tartottam. (Csak viszonyítás végett: az ún. "bikaistálló" másképp: tekereslő/2 millió körül kelt el, a Dora-malom az új melléképülettel együtt 5 millió körül értékesült.)

És az az ember, aki annyira hajította a borozó értékesítését, az most az irrédáisan alacsony áron megvásárolt Dora-malomban Bt-tag, de talán már tulajdonos is.

Elgondolkodtató...

Szándékomban volt megvásárolni az üzletet az irrális ár ellenére, ezért türelmi időt kértünk a tsz vezetőitől, hogy kigazdálkodjuk a vételárat, illetve megpróbáljuk megszerezni a pénzt. E mellett hónapokig kilíncseltünk a pénzügyintézményeknél hitelért, sajnos eredménytelenül.

Ekkor kellett volna, hogy a termelőszövetkezet vezetői mellém álljanak, hiszen az üzlet egy családot és az Öcsém családját tartotta el - nem busás haszonnal, megéltünk belőle.

Mivel nekünk fontos volt a borozó megvétele egzisztenciális okokból, a család létfenntartása miatt, így azt kértük a termelőszövetkezet vezetőitől, hogy részletfizetési engedélyt tegyenek.

Többen felajánlották, hogy tsz-üzletrésztük megvásárlásával váltsuk meg a borozót, de az egyik vezető ettől óva intett, mondván: ezt a megoldást nem fogadják el. Pedig az üzletrészek összevásárlása mai napig is folyik - "bagóéri!", s így néhány család kezében összpontosul a termelőszövetkezet vagyona.

1995 nyarán hirdették meg árverésre a trinci borozó értékesítését, elővásárlási jogot adva nekem, de nem segítve a már említett módon magát a megvételt.

Mivel tudtam, hogy biztosan más szerzi meg az üzletet, s a feleségemmel együtt munkanélkülivé válunk, így hivatkozva a több évtizedes termelőszövetkezeti tagságomra, munkámra, arra kértem a tsz vezetőit, hogy adjanak számomra munkát a térszben. Erre egyikük válasza: "Mit gondolsz, ez a térsz már nem az a térsz!" Más dolog, hogy ugyanannak a vezetőnek 2-3 állása, tisztsege, munkahelye van - a munkaidő pedig véges!

Sértő és megalázó volt, amikor az egyik vezető - talán a tsz első embere - megjegyezte, hogy én nem tudom megvenni a kocsmát, amikor az Öcsémnek audija van és anyám síremléket állít apámnak.

Felkavaró és cinikus!

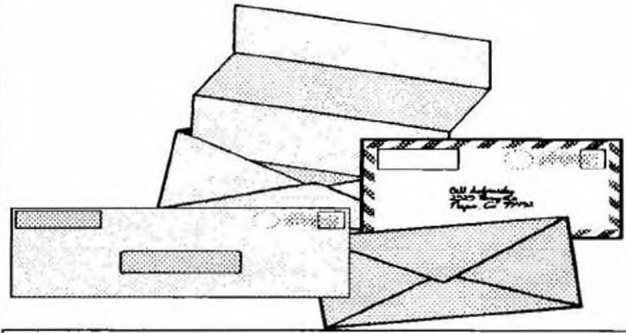
Megjegyzem: a tsz által kiküldött ingatlan-becsüs megpróbált saját zsebére dolgozni. Felajánlotta, hogy annyira becsüli fel a borozót, amennyire mi mondjuk. Nem nevezem meg az illetőt, de a tsz-ben valakinek a valakije.

Nem mondom, nagy volt a kísértés, de inkább a becsületes utat választottam. Ne nevéssenek, így állnak a dolgok!

Tudom, irásom nem változtatja meg a helyzetemet, családom sorsát, de szeretném, ha minden turai, minden tsz-dolgozó levonná esetemből a tanulságot: bárki járhat így, vagy rosszabbul. Mert ez a világ tényleg más világ: itt az ember semmit sem számít, csupán a pénz, a hatalom. Mindez egy vélt demokráciában.

Ha kell összefogva is: vigyázzatok értékeitekre, érdekeitekre!

Darnyik Árpád Vendel
2194 Tura, Galgahévízi u.20.

Tisztelt Szerkesztőség!

Kérném szíveskedjenek leközölni leveletem. Úgy gondolom ha az alpolgármester úr/ek által leírt látszatproblémákkal foglalkozik az újság akkor foglalkoznia kell komolyabb kérdésekkel is.

A Turai Hírlap 1995. XII - 1996. I. számának 4. oldalán „Tasút melletti védő nyárfasor megőrzése” címmel a testületi beszámolóban olvastam arról, hogy hogyan tárgyalta ügyemet a T. Képviselőtestület. Csodálkozom, hogy a T. szakértő testület nem ismeri a törvényeket, pedig ez a kötelessége lenne. Én ugyan keveset foglalkozom ezekkel, de én úgy tudom, hogy a törvény értelmében telekhatártól 8 m ren belül nem lehetnek nagy fák s ez a törvény az önkormányzatra is kötelező. Két szempontból is megalapozatlannak tartom az önkormányzat döntését ebben az esetben. Az egyiket már leírtam. A másik szempont az, hogy olyan közel vannak ezek a hatalmas fák a vasút átmenő fővágányokhoz, hogy az esetleges szélvihar esetén rádőlnhetnek egy áthaladó személyvonatra aminek döbhenetes következményei lehetnek. Arra kérem a jó Istent, hogy ettől mentsen meg bennünket. Ebben az esetben is sokkal olcsóbb lenne megelőzni a balesetet mint annak következményeit viselni. A MÁV illetékes papírra fektetve közölte, hogy erre a védősávra nem tart igényt és ezzel minden felelősséget az önkormányzatra hártotta mert tisztába van azzal hogy ez valamikor döbhenetes pénzbe kerül valakinek. Vajon mivel mentegőznek majd a határozatot megszavazó képviselő urak ha még is bekövetkezne egy ilyen katasztrófa?

Külömben ez a vita köztem és a polgármesteri hivatal között több mint három éves. Az előző képviselőtestület nem foglalkozott vele, mondván ez hatósági ügy. A földemen és a földrendező bizottság által kijelölt úton levő fák kivágására a polgármesteri hivatalnak kell engedélyt adni és a kijelölt utat a hivatalnak kell megcsináltatnia. Tavaly nyáron a polgármester úr lépett ebben az ügyben s végre megadta az engedélyt de utána Dolányi Mihály alpolgármester önhatalmúlag felülbírálta és visszavonta. Ezután novemberben írtam egy levelet a képviselőtestületnek erről és a végén azt kérdeztem, hogy kihez forduljak problémámmal, ki az igazi polgármester Turán: Tóth István, Sára András vagy Dolányi Mihály? Erre választ mind a mai napig nem kaptam de hoztak egy határozatot melyről a levelem elején írtam. Idén február végén bementem a hivatalba és Dolányi Mihálynak elmondtam mindezt amit most leírtam és azt is, hogy az út miatt kb egy hold földet nem tudok művelni és ez miatt károsulok. Persze érdemi választ nem adott neki ez nem jelentős összeg enél ő jóval többet kap a falutól havonta.

Olvastam továbbá az újságban Dolányi Mihály és Varjú Mihály levelét hogy „a nagyra becsült Kovács Imre bácsi nem kapta meg a patikahelyiséget”. A törvény azt mondja, hogy a megkárosított leszármazottja jogosult a kártérítésre ez a patika pedig nem a Kovács Imre bácsié volt hanem a sógoráé Kálmáné volt. De a két levelítő nemcsak tájékozatlan hanem következtelen is hisz nem tudok arról hogy sürgették volna az eredeti tulajdonosnak való visszaszállását a kulturházat, Doraféle malom, a pártház (mostani házasságkötő terem) esetébe. Miért csak Kovács Imre bácsinak akarják visszadni ráadásul azt ami nem is volt az övé? És Dolányi Mihály alpolgármester miért akadályozta meg azt hogy végre művelhesem saját földem?

Tisztelt Dolányi úr döbhenetes, hogy ön a betegek pénzéből akarja a községet fejleszteni. A történelem igazolja, hogy a kereskedelem minden plusz költséget a vevőre hárt. Így lett volna ez a 2000.000 Ft is, hogy a gyógyszerek árába belelett volna építve.

1996. március 24.

Lukács Gábor

ANYAKÖNYVI ADATOK:**Születés:**

Csányi Petra	(1996. 02. 13.)
Farkas Béla	(1995. 12. 29.)
Horváth Gréta	(1996. 01. 05.)
Kiss Erik	(1996. 01. 27.)
Kiss Piroska Judit	(1996. 02. 07.)
Kuthi Tamás	(1996. 02. 20.)
Márkus István	(1995. 12. 28.)
Papp Daniel	(1995. 12. 19.)
Pecze Rita	(1996. 02. 08.)
Saska József	(1996. 01. 20.)
Sára Anita	(1996. 02. 19.)
Szilágyi Adrienn	(1996. 01. 22.)
Szilágyi Szilárd Szilveszter	(1996. 01. 25.)
Toldi Attila	(1996. 02. 02.)
Tóth Daniella Rita	(1996. 01. 25.)
Tóth Renáta	(1996. 02. 17.)

Házasságkötés:

Baranyi Róbert - Házi Timea

Halálozás:

Bajnóczi Mihály	(86 éves)	Honvéd út 5.
Botos Irén	(45 éves)	Tüzér út 31.
Dolányi Mihályné, sz.: Csörgi Mária	(85 éves)	Vácszentl. út 40.
Dolányi Sándorné, sz.: Bálint Anna	(71 éves)	Szent I. út 62.
Dusa József	(65 éves)	Thököly út 7.
Farkas Ferencné, sz.: Vidák Lenke	(74 éves)	Fráter L. út 19.
Gulyás Györgyné, sz.: Puskás Erzsébet	(73 éves)	Mária u. 6.
Jávorszik István	(53 éves)	Hősök útja 11.
Jenei Jánosné, sz.: Lajtós Rozália	(76 éves)	Sport út 15.
Kiss László Péter	(74 éves)	Park út 12/a.
Kosik Béláné, sz.: Bagó Mária	(74 éves)	Szőlő út 27.
Kovács József	(68 éves)	Aradi u. 22.
Lajtós István	(73 éves)	Dózsa Gy. út 12.
Letanovszky Béla	(68 éves)	Szegfű út 22.
Mátrai Ferenc	(60 éves)	Vasút út 59/a.
Meleg Józsefné, sz.: Benke Erzsébet	(75 éves)	Kossuth út 65.
Ország-Varga Tiborné, sz.: Köles Iлона	(60 éves)	Arany J. út 14.
Pásztai Mihály	(81 éves)	Bartók tér 12.
Sára János	(71 éves)	Szőlő út 36.
Seres Istvánné, sz.: Tóth Anna	(87 éves)	Zsámboki út 11.
Seres Józsefné, sz.: Gólya Mária	(64 éves)	Toldi u 11/a.
Szilágyi Jánosné, sz.: Tóth Julianna	(98 éves)	Tabán út 31.
Tóth-Gál István	(82 éves)	Tabán út 24/a.
Tóth Mátyas	(84 éves)	Szent J. sor 30.
Tóth-Zsiga Miklós	(74 éves)	Galga út 5.
Varga Mihályné, sz.: Király Erzsébet	(73 éves)	Zsámboki út 16.
Vasas Erzsébet	(87 éves)	Bacsó B. út 2.

**Hirdetési és reklámlehetőség
a Turai Hírlapban:**

1/ 1 oldal:	6.000 Ft
1/ 2 oldal:	3.000 Ft
1/ 4 oldal:	1.500 Ft
1/ 8 oldal:	750 Ft

**Hirdetésfelvétel a Műv. Házban és a
Polgármesteri Hivatalban!****HÍMZŐASSZONYOK
FIGYELEM!****MÁJUS 18-án 16 órakor
HÍMZÉSKIALLÍTÁS
A TURAI MŰV. HÁZBAN!
PÁLYÁZNI MÁJUS 10-ig
A MŰV. HÁZBAN LEHET!****FŐDÍJ: 25.000 FT!***Zsűrielnök:***VARGA MARIANNA**
VÁRJUK AZ ÉRDEKLŐDŐKET!**A Turai Hírlap vásárlási helyei:**

Nagyközségi Könyvtár, Posta, Piac tér (Átsné), Takarékszövetkezet, Vasúti hírlapárus, Éliás Zoltán (Tura, Petőfi tér 7.), Mini Presszó (Honvéd utca), Sláger ABC (Zsámboki út), Pékség, Napsugár élelmiszerüzlet (Régi vásártér 15.), Samu Gazda mezőgazd. boltja (Szt. István út 82.)

Turai Hírlap - közéleti havilap -Kiadja a Turai Nagyközségi Polgármesteri Hivatal
Felelős kiadó: Tóth István polgármester
Megb. szerk.: Seres Tünde
Szerkesztőségi tag: Seres Márta
Számítógépes munkatárs: Sára István
6. évfolyam 2-3. szám
Nytsz.: B/BHF/567/P/91.
Levélcím: PH. 2194 Tura,
Műv. Ház 2194 Tura, Bartók tér 3.
Készült: 600 példányban a RO-LA Kft.
nyomdaüzemében Valkón
Felelős vezető: Rózsavölgyi Sándor